

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO NA LATA 2005 - 2015

Poznań, 21.02.2005

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego
na lata 2005 - 2015

powstała przy współpracy z

61-706 Poznań

ul.Libelta 1a

tel./fax.: 061/851 86 77

Jacek Mrowicki - Prezes Zarządu, Paweł Sliwinski – Wiceprezes
Zarządu

Sad Rejonowy w Poznaniu – Wydział XXI Gospodarczy KRS, nr KRS 0000028098

Wysokość kapitału całkowitego akcyjnego: 2.500.000,00 PLN

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

2

Spis treści:

1. WSTĘP _____	7
1.1 PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO _____	8
1.2 METODYKA PRAC NAD STRATEGIA _____	10
1.3 MIEJSCE DOKUMENTU WSRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH POWIATU _____	12
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE _____	14
2.1 WSTĘP _____	15
2.1.1 Historia Powiatu Bełchatowskiego _____	15
2.1.2 Ogólna charakterystyka Powiatu Bełchatowskiego _____	16
2.2 ANALIZA STANU OBECNEGO _____	17
2.2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna _____	17
2.2.2 Bezrobocie _____	19
2.2.3 Oświata i edukacja _____	27
2.2.4 Rozwój gospodarczy _____	28
2.2.5 Pomoc społeczna _____	36
2.2.6 Kultura i sport _____	39
2.2.7 Rozwój turystyczny _____	40
2.2.8 Opieka zdrowotna _____	41
2.2.9 Środowisko przyrodnicze i jego stan _____	43
2.2.10 Rolnictwo _____	45
2.2.11 Infrastruktura _____	47
2.2.12 Bezpieczeństwo _____	48
3. FINANSE POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO _____	54
3.1 DOCHODY I WYDATKI POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO _____	55
3.2 FINANSE POWIATU W LATACH 2001 - 2004 _____	56
4. ANALIZA STRATEGICZNA POWIATU _____	58
4.1 OBSZARY STRATEGICZNE POWIATU _____	59
4.2 OBSZAR ROZWOJU GOSPODARCZEGO _____	61
4.2.1 Analiza SWOT dla obszaru rozwoju gospodarczego powiatu _____	61
4.2.2 Kierunki – cele strategiczne w obszarze rozwoju gospodarczego. _____	63
4.2.3 Programy w obszarze rozwoju gospodarczego powiatu. _____	66
4.3 OBSZAR PROBLEMATYKI SPOŁECZNEJ _____	68
4.3.1 Analiza SWOT dla obszaru problematyki społecznej powiatu _____	68
4.3.2 Kierunki - cele strategiczne powiatu w obszarze problematyki społecznej _____	69
4.3.3 Programy w obszarze problematyki społecznej. _____	73
4.4 OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ _____	75
4.4.1 Analiza SWOT dla obszaru infrastruktury technicznej powiatu _____	75
4.4.2 Kierunki - cele strategiczne w obszarze infrastruktury technicznej _____	76
4.4.3 Programy w obszarze infrastruktury technicznej. _____	79
5. BILANS STRATEGICZNY POWIATU _____	81
5.1 ANALIZA JAKOŚCIOWA POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO _____	82
5.2 ANALIZA ILOŚCIOWA - PRIORYTETY ROZWOJOWE POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO _____	85
Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____	
3	
6. WIZJA ROZWOJU POWIATU _____	92
7. STRATEGIA POWIATU A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE _____	101
7.1 WSTĘP _____	102
7.2 NARODOWY PLAN ROZWOJU _____	102
7.3 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO _____	103
8. WDRAGANIE STRATEGII _____	105
8.1 METODY WDRAGANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO NA LATA 2005-2015 _____	106
8.2 SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PROBLEMATYKI SPOŁECZNEJ BĘŁCHATOWSKIEGO _____	107

8.3 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIEDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	109
8.4 PUBLIC RELATIONS STRATEGII POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO	109
9. ZAŁĄCZNIKI	111
9.1 SKŁAD ZESPOŁU DS. STRATEGII ROZWOJU POWIATU NA LATA 2005 – 2015	112
9.2 KARTY PROGRAMÓW STRATEGII ROZWOJU POWIATU NA LATA 2005 – 2015	114
Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015	

4

Spis wykresów

Wykres 1. Dane Stan ludności Powiatu Bełchatowskiego według faktycznego miejsca zamieszkania na przestrzeni lat 1996-2003	17
Wykres 2. Struktura ludności Powiatu Bełchatowskiego na przestrzeni lat 1996-2003	18
Wykres 3. Struktura produkcyjna ludności Powiatu Bełchatowskiego na przestrzeni lat 1996-2003 w ujęciu procentowym	19
Wykres 4. Stopa bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim, w województwie łódzkim oraz w kraju w latach 1997-2004 w procentach	20
Wykres 5. Bezrobotni w Powiecie Bełchatowskim na przestrzeni lat 1999-2004	21
Wykres 6. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według miejsca zamieszkania bezrobotnych (31.XII.2004)	22
Wykres 7. Struktura wiekowa bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim (31.XII.2004)	24
Wykres 8. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według wykształcenia (31.XII.2004)	25
Wykres 9. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według czasu pozostawania bez pracy (31.XII.2004)	26
Wykres 10. Liczba pracujących w Powiecie Bełchatowskim w latach 1996-2003	30
Wykres 11. Liczba zatrudnionych w poszczególnych sektorach w Powiecie Bełchatowskim w latach 1996-2003	31
Wykres 12. Struktura sektorowa rynku pracy w Powiecie Bełchatowskim w latach 1999-2003	31
Wykres 13. Struktura rynku pracy w Powiecie Bełchatowskim w latach 1996-2003 na płaszczyźnie sektor publiczny/prywatny	32
Wykres 14. Struktura firm zarejestrowanych w systemie REGON w latach 1996-2003	33
Wykres 15. Liczba firm zarejestrowanych w systemie REGON w latach 1996-2003	33
Wykres 16. Struktura rodzajowa udytków rolnych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 1996 – 2003 /ha/	45
Wykres 17. Poziom bezpieczeństwa na drogach Powiatu Bełchatowskiego w latach 1999 – 2004	51
Wykres 18. Zmiany dochodów i wydatków budżetowych Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 – 2004 (w PLN)	56
Wykres 19. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów na matrycy stan/ możliwości zmiany dla obszaru rozwoju gospodarczego	65
Wykres 20. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów na matrycy stan/ możliwości zmiany w obszarze problematyki społecznej	72
Wykres 21. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów na matrycy stan/ możliwości zmiany w obszarze infrastruktury technicznej	79
Wykres 22. Bilans strategiczny kierunków-celów Strategii Powiatu Bełchatowskiego	91

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności Powiatu Bełchatowskiego na przestrzeni lat 1996-2003	19
Tabela 2. Poziom bezrobocia w poszczególnych jednostkach samorządowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego (31.XII.2004)	22
Tabela 3. Poziom i struktura bezrobocia według wieku w Powiecie Bełchatowskim (31.XII.2004)	23
Tabela 4. Poziom i struktura bezrobocia według wykształcenia w Powiecie Bełchatowskim (31.XII.2004)	24
Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015	

5

Tabela 5. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według czasu pozostawania bez pracy (31.XII.2004)	26
Tabela 6. Jednostki edukacyjne na terenie Powiatu bełchatowskiego podlegające władzom powiatowym (stan 2004/2005)	27
Tabela 7. Szkoły niepubliczne w Powiecie Bełchatowskim (stan 2004/2005)	27
Tabela 8. Zestawienie podmiotów gospodarczych w latach 1996-2003 według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	34
Tabela 9. Liczba korzystających z opieki w ramach Domów Opieki Społecznej na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 - 2003	37
Tabela 10. Liczba korzystających z pomocy w ramach placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Bełchatowskiego lat 2001 - 2003	37
Tabela 11. Stan i prognoza liczby gospodarstw pełnoobszarowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2000 – 2007	46
Tabela 12. Zestawienie ilości zdarzeń (pożary, miejscowe zagrożenia, alarmy fałszywe) na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 1998 - 2003, w których udział brała JRG PSP w Bełchatowie	52
Tabela 13. Zestawienie ilości zdarzeń (pożary, miejscowe zagrożenia, alarmy fałszywe) w latach 1998 - 2004 na terenie powiatu Bełchatowskiego	53
Tabela 14. Zestawienie finansów Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 – 2004	57
Tabela 15. Podział obszarów aktywności powiatu na obszary strategiczne	59
Tabela 16. Priorytetowe kierunki-cele Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego	86
Tabela 17. Zestawienie programów dla Powiatu Bełchatowskiego	97

Spis schematów

Schemat 1. Programy w obszarze rozwoju gospodarczego	67
Schemat 2. Programy w obszarze problematyki społecznej	74
Schemat 3. Programy w obszarze infrastruktury technicznej	80
Schemat 4. Struktura Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego	96
Schemat 5. Schematyczne umiejscowienie tworzenia, weryfikacji i monitorowania strategii	108

Słownik uDytych pojec i skrótów:

powiat Powiat Bełchatowski

JST jednostka samorządu terytorialnego

cel strategiczny cel, jaki powiat chce osiągnac w perspektywie czasowej niniejszego dokumentu; kierunek realizacji celu

cel operacyjny cel wycinkowy, ograniczony w czasie i dotyczący konkretnego programu operacyjnego

MSP małe i średnie przedsiębiorstwa

polityka

branOwa

opis działań kierunkowych i zasad postępowania w określonej dziedzinie,

które posłuDa do realizacji celów

priorytet określenie wagi konkretnego celu operacyjnego powodującego potrzebe jego realizacji przed innymi

program zbiór zadań (ew. projektów) wskazujący przedmiot podejmowanych działań,

jednostke organizacyjną odpowiedzialną za ich wykonanie i nadzór oraz

wskazniki oceny stopnia osiągnięcia wyznaczonych celów

wizja powiatu wyobraDenie przyszłego, poDadanego stanu JST

wskaznik narzędzie pomiaru osiągnięcia celu lub realizacji programów, projektów i zadań

zadanie podstawowa jednostka realizacyjna słuDaca osiągnięciu wyznaczonych celów,

wskazująca przedmiot zadania, osobę odpowiedzialną za wykonanie i

nadzór, harmonogram realizacji, koszt realizacji i źródła finansowania

zasady wartości i przesłanki określające politykę branDowa, będące podstawą do

wyznaczania kierunków podejmowanych w ramach jej działań

zrównowaOony

rozwój

rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje integracja działań

ekonomicznych, społecznych oraz przyrodniczych w celu utrzymania

trwałości jego rezultatów oraz moDliwości zaspokajania potrzeb

poszczególnych społeczności i przyszłych pokoleń

1. WSTEP

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

1.1 PODSTAWOWE ZAŁOGENIA STRATEGII POWIATU

BEŁCHATOWSKIEGO

Planowanie jest rzeczą trudną, zwłaszcza, jeśli dotyczy przyszłości. Niemniej bez planu

trudno kontrolować poruszanie się! Czego potrzebujemy chcąc dotrzeć do celu:

Po pierwsze – jasno wyznaczonego celu,

Po drugie – wyznaczenia drogi – a co najmniej zasadniczego kierunku i sposobu

poruszania się,

Po trzecie – określenia sposobu potwierdzającego osiągnięcie celu.

Tworzenie strategii, wspartej planowaniem wieloletnim jest właśnie takim przygotowaniem do

dotarcia do wyznaczonego celu. Strategia ma słuDyc efektywnemu długookresowemu

zarządzaniu zasobami, ich przekształcaniu w powszechnie akceptowane przez mieszkańców wartości.

KaDdy obszar kraju posiada swoją specyfikę – kaDda jednostka samorządowa musi określić swój

cel sama. Strategia uniwersalna, zawierająca wszystkie moDliwe aspekty rozwoju nie będzie

narzędziem walki konkurencyjnej.

MoDna zastanowić się, gdzie ta konkurencja? Przecież samorząd to nie przedsięwzięcie

komercyjne!

Tak – samorząd pełni rolę słuDącą wobec mieszkańców. Niemniej musi konkurować co

najmniej w dwóch obszarach:

Wewnątrz – stworzyć warunki, w których ludzie będą chcieli działać na jej terenie bardziej, niż

gdzie indziej. Idea jest osiągnięcie harmonii pomiędzy oczekiwaniami mieszkańców a jakością

usług świadczonych przez JST.

Na zewnątrz – pokazać inwestorom i gestorom funduszy wspierających rozwój (zwłaszcza

unijnych), De wydanie ich na tym terenie jest korzystniejsze niż gdzie indziej. Działania w tym

obszarze skupiają się na uzyskiwaniu kolejnych przewag konkurencyjnych nad otoczeniem.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

W związku z tym dobra strategia powinna mieć następujące cechy:

1. Unikalność – musi być specyficzna dla danego środowiska.

2. Rzetelnosc – musi byc oparta o opinie społeczna – aby miała realne wsparcie i jednocześnie wbudowana w otoczenie (krajowe i unijne).
3. Użyteczność – musi przetwarzać dalekosiężne cele w konkretne zadania wykonywane w ramach kolejnych budżetów i jednocześnie być komunikatywna.
4. Aktualność – musi być okresowo weryfikowana.
5. Przejrzystość – musi być spójna, wyrazista i komunikatywna.

ZASADNICZYM CELEM STRATEGICZNYM POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO JEST OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE POZYCJI LIDERA GOSPODARCZEGO W REGIONIE

„Strategia rozwoju powiatu bełchatowskiego na lata 2005-2015” jest dokumentem opracowanym jako kolejny dokument strategiczny po opracowaniu z roku 2001. Dokumenty różnią się w dwóch zasadniczych elementach:

- I. Dokument z roku 2001 opracowany był metodą ekspercką, kiedy opracowano metodą mieszaną, społeczno-ekspertką, przy czym wszelkie decyzje kierunkowe wypracowane zostały społecznie.
 - II. Dokument kiedyś obejmuje tylko obszar strategiczny – rolę operacyjną przejął przygotowywany Plan Rozwoju Lokalnego.
- Opracowanie z roku 2001 może być nadal przydatnym materiałem pomagającym w pracy na rzecz społeczeństwa powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

10

1.2 METODYKA PRAC NAD STRATEGIA

Podczas tworzenia strategii postanowiono nawiązać do idei zrównoważonego rozwoju przyjętej w formie „Agendy 21”. Objęto działaniami podstawowe obszary aktywności – gospodarkę, środowisko (zarówno przyrodnicze jak i przestrzenne) i społeczeństwo. Strategia zrównoważona winna być nakierowana na przyszłe pokolenia i koordynować zróżnicowane potrzeby powiatu poprzez pryzmat szanowania potrzeb we wszystkich trzech zasadniczych obszarach.

Od strony technicznej posłużyła mieszana, społeczno-ekspertką metoda działania. W tym celu powołano Zespół ds. Strategii. Ta metoda pozwoliła połączyć wiedzę i doświadczenie Zespołu opartego o szeroką reprezentację społeczną (instytucje, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych), ekspertów. Podczas procesu konsultacji projektu strategii baza została poszerzona o dalsze grupy mieszkańców. Skład Zespołu ds. Strategii przedstawiono w załączniku nr 1. Skorzystano z pomocy ekspertów z firmy Inwest Consulting S.A.

Prace nad strategią składały się z następujących elementów:

1. Określenia stanu aktualnego (wykorzystanie dotychczasowych prac nad kształtowaniem polityki rozwoju, analiza danych statystycznych). Celem tego etapu było zdiagnozowanie najważniejszych elementów społeczno – gospodarczych:

- struktura społeczna, demografia,
- infrastruktura techniczna, w szczególności telekomunikacyjna, energetyczna i gazownicza; stan gospodarki wodno – ściekowej, kanalizacja, gospodarka odpadami, infrastruktura drogowa,
- baza edukacyjna, kulturalna, sportowa i rekreacyjna; pomoc społeczna, służba zdrowia i opieka medyczna,
- parametry ekonomiczne.

2. Określenie Obszarów Kluczowych w oparciu o prace powołanych Zespołów Strategicznych.

3. Analiza sytuacji w Obszarach – SWOT.

4. Nadanie w oparciu o przyjętą metodykę wartości poszczególnym zadaniom w ramach Obszarów. Wyznaczenie priorytetów.

5. Wizja Rozwoju.

6. Bilans Strategiczny.

7. Stworzenie Strategii Rozwoju Powiatu.

8. Koordynacja Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.

9. Określenie zasad monitorowania, weryfikacji oraz aktualizacji Strategii.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

11

10. Przygotowanie i przedłożenie projektu Strategii.

Cele Strategii zdefiniowane zostały na dwóch poziomach:

- 1) poziom priorytetów strategii w ramach obszarów strategicznych (kierunki – cele strategiczne),
- 2) poziom programów realizowanych w ramach priorytetów.

Schemat analityki użytej podczas prac nad strategią przedstawia następujący algorytm:

Przygotowywana Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego obejmuje perspektywę do roku 2015. W niniejszym dokumencie nie analizuje się bezpośrednich możliwości finansowych. To zadanie przejęte jest przez dokumenty operacyjne.

PODSTAWA METODYKI PRAC JEST ICH USPOŁECZNIENIE.

Identyfikacja problemu, silnych
stron i możliwości będących
podstawą jego eliminacji
Ustalenie celów strategicznych
Wartościowanie celów i przyjęcie
programów priorytetowych
Działania

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

12

Harmonijny rozwój –

Agenda 21

Strategia Rozwoju

Województwa

Łódzkiego;

Narodowy

Plan

Rozwoju

Strategia Rozwoju

Powiatu

Bełchatowskiego

Plan Rozwoju

Lokalnego

Budżetu

Ze względu na charakter sił powiatu i jego gospodarki powinno się dążyć do koncentracji nakładów inwestycyjnych na realizację inwestycji sprzyjających podnoszeniu potencjału gospodarczego i społecznego powiatu. Inwestycje autonomiczne powiatu powinny stymulować rozwój przy wykorzystaniu dostępnych zasobów, uwzględnieniu lokalnej specyfiki i preferencji mieszkańców.

1.3 MIEJSCE DOKUMENTU WSRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH POWIATU

Schematycznie miejsce strategii wśród innych podstawowych dokumentów dotyczących rozwoju jest następujące:

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia strategii cząstkowych dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę, iż Strategia Powiatu Bełchatowskiego będzie miała charakter otwarty. Modyfikacje mogą polegać zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego jak i na dołączaniu innych dokumentów jako uzupełnień Strategii.

Ogólnie dokumenty dotyczące rozwoju strategicznego powiatu podzielić można na dwa obszary:

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

13

Dokumenty kierunkowe:

STRATEGIA - dokument nadrzędny względem innych aktów prawa

miejscowego,

POLITYKI BRANŻOWE - opisy działań kierunkowych i zasad postępowania, szczegółowe dla poszczególnych branż (np. Plan Zagospodarowania

Przestrzennego).

Dokumenty realizacyjne:

PLANY/ PROGRAMY - zespoły projektów i zadań w określonej branży – mogą zawierać

montaż finansowy,

PROJEKTY - realizowanych na podstawie harmonogramów, ze wskazanymi

źródłami finansowania i wskaźnikami osiągania celów,

ZADANIA - podstawowe jednostki realizacyjne, wskazujące: przedmiot

zadania, osoby odpowiedzialne za wykonanie i osoby nadzorujące,

termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania, sposoby

realizacji, kwoty środków finansowych przeznaczonych na zadanie,

sposób odbioru poprawności wykonania zadania, wskaźniki oceny

osiągania celów.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że oprócz dokumentów wewnętrznych – stworzonych wewnątrz jednostki samorządowej (lub dla niej obligatoryjnych, mimo innego pochodzenia) istnieć mogą inne, zewnętrzne dokumenty dotyczące strategii, które JST chce akceptować.

STRATEGIA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO MA CHARAKTER OTWARTY.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

15

2.1 WSTĘP

2.1.1 Historia Powiatu Bełchatowskiego

Powiat Bełchatowski po raz pierwszy został utworzony w dniu 1 stycznia 1956 roku z peryferyjnych, zachodnich terenów powiatu piotrkowskiego. Mimo krótkiego okresu istnienia przechodził szereg przeobrażeń i zmian. W początkowym okresie powiat obejmował gromady: Binków, Bujny Szlacheckie, Chabielice, Dobrzelów, Domiechowice, Greboszów, Grocholice, Janów, Kamień, Kaszewice, Kacik, Kleszczów, Kluki, Lubiec, Łekawe, Łekinsko, Parzno, Ruszczyn, Sromutka, Suchcice i Wadlew. W następnych latach przyłączono miejscowości Janina, Michałów, Postekalice, Szczerców. Natomiast z dniem 1 lipca 1968 roku na Dyczenie ludności Ruszczyna i Piły Ruszczynskiej, miejscowości te włączono do powiatu piotrkowskiego. Po kolejnych zmianach, w końcu 1972 roku powiat liczył już tylko 14 gromad i jedno miasto. Od 1 stycznia 1973 roku w związku z wprowadzeniem nowej organizacji władz administracyjnych na wsi, zostały utworzone gminy. Organizacja nowych jednostek administracyjnych spowodowała dalsze zmniejszanie się powierzchni powiatu przez przekazanie Bujen Szlacheckich, Bujen KsieDych, Grabostowa, Łobudzie, Maurycowa i Sromutki do gminy Żelów pow. łaski. Do Powiatu Bełchatowskiego dołączono natomiast Postekalice. Funkcje ośrodków gminnych pełniły następujące miejscowości: Bełchatów, DruDbice, Grocholice, Kleszczów, Kluki, Szczerców.

1 czerwca 1975 roku Bełchatów włączono do województwa piotrkowskiego. Jednocześnie reforma administracyjna zniósła trójstopniowy podział administracyjny kraju i powiaty zostały zlikwidowane. Reforma administracyjna, która weszła w życie 1 stycznia 1999 roku przywróciła Powiat Bełchatowski. W jego skład wchodzi dziś: miasto Bełchatów, miasto i gmina Żelów oraz gminy: Bełchatów, DruDbice, Kleszczów, Kluki, Szczerców i Rusiec.

Pierwsza wzmianka o Bełchatowie pochodzi z 1391 roku. Jednak najstarsza historia tych terenów związana jest z nierozdzielnie z obecną częścią miast – Grocholicami, będącymi dawniej odrębnym miastem. Ich początek sięga roku 1136, a prawa miejskie uzyskały w 1420 roku. 450 lat później, wskutek reperkusji po powstaniu styczniowym, Grocholice utraciły je i już nie odzyskały. Średniowieczne dzieje samego Bełchatowa wiążą się z rodziną Bełchackich, wywodzących się z rodu Grzymaliów. W XVI wieku, w drodze dziedziczenia, Bełchatów przeszedł w ręce rodziny Kowalewskich. Nadała mu ona charakter wsi kościelnej, budując w niej kościół i klasztor, w którym osiedlili się franciszkanie. Prawa miejskie Bełchatów otrzymał w 1743 r. z rąk Augusta III Sasa, by

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

16

utracić je już w niespełna 130 lat później, za aktywny udział mieszkańców w powstaniach. W latach 1820 – 1867 Bełchatów znajdował się w posiadaniu rodu Kaczkowskich, którzy uczynili z niego ważny ośrodek przemysłu sukienniczego. W 1867, po licytacji majątku Kaczkowskich, Bełchatów został sprzedany i przechodził kolejno w ręce Ernesta Ludenhorfa i Reinholda Stillera. Od roku 1887 nowym jego właścicielem został Henryk Hellwig – Bawarczyk z Tuszyna. Po raz drugi status miasta przyznano miastu Bełchatów dopiero w 1925 r., kiedy liczba mieszkańców sięgała 9200 osób. Początek funkcjonowania Bełchatowa w niepodległej Polsce to widoczne ożywienie gospodarcze. Powstały nowe fabryki, rozbudowano infrastrukturę miejską, zainstalowano telefony. Powstały również instytucje użyteczności publicznej: bank, sąd, szkoły i biblioteka. Bezpośrednio przed II wojną światową miasto liczyło 10,5 tys. mieszkańców, z czego ponad połowę stanowili Polacy. Po zakończeniu II wojny światowej tuższy rynek pracy opierał się wyłącznie na Bełchatowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego i Ceramicznych Zakładach Rzemieślniczych. W roku 1956 przyznano Bełchatowowi rangę miasta powiatowego. Fakt ten razem z odkryciem w 1960 roku złóż węgla brunatnego zainicjowały niespotykany w skali kraju rozwój miasta. Już w 1973 r. rozpoczęto prace przy budowie kompleksu górniczo-energetycznego. Powstała największa w Europie elektrownia konwencjonalna oraz Kopalnia Węgla Brunatnego, dostarczająca dla niej najtansze paliwo. Oba zakłady stanowią do dziś główne miejsca pracy mieszkańców Bełchatowa i okolic.

2.1.2 Ogólna charakterystyka Powiatu Bełchatowskiego

Powiat Bełchatowski położony jest w centralnej Polsce, w południowej części Województwa Łódzkiego. Obejmuje on 8 gmin, 175 sołectw, 365 miejscowości. Na gminy składają się dwie aglomeracje miejskie: Bełchatów i Żelów oraz sześć gmin wiejskich: DruDbice, Bełchatów, Kleszczów, Kluki, Szczerców i Rusiec. Obszar powiatu kształtuje się na poziomie 969 km² kw., z czego 587,40 km² kw. to użytki rolne zaś 287,48 km² kw. to lasy i grunty leśne. Graniczy z powiatami: pajęczanskim, wielunskim, łaskim, pabianickim, piotrkowskim i radomszczańskim. Powiat znajduje się na szlaku drogi krajowej nr 8 relacji Wrocław - Warszawa. Położony jest 50 km od Łodzi, 150 km od Warszawy oraz 186 km od Wrocławia. Dodatkowo, jego istotność jako ważny węzeł komunikacyjny na mapie regionu powiększają prowadzące przez miasto Bełchatów dwie drogi wojewódzkie: nr 485 relacji Pabianice – Bełchatów oraz nr 485 relacji Łask – Bełchatów – Kamiensk. Liczba ludności wynosi ponad 112 tys.

2.2 ANALIZA STANU OBECNEGO

2.2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna

W przeciwieństwie do większości jednostek samorządu terytorialnego w regionie Powiat Bełchatowski notuje od roku 1996 przyrost liczby ludności, przerywany nieznacznymi spadkami w latach 1999, 2001, 2002. Tendencja ta bazuje głównie na pozytywnym saldzie migracji przy marginalnym znaczeniu przyrostu naturalnego. Pomimo tego gęstość zaludnienia wynosi 116 osób na km² i jest znacznie niższa niż w województwie łódzkim i w kraju. Rozkład ludności na terenie powiatu jest nierównomierny. Ponad 50% ludności skoncentrowane jest na terenie miasta Bełchatów, jako głównego ośrodka administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego. Podobnie jak w województwie i w kraju w strukturze płciowej ludności przeważają kobiety, co podyktowane jest głównie dłuższym okresem życia.

Wykres 1. Stan ludności Powiatu Bełchatowskiego według faktycznego miejsca zamieszkania na przestrzeni lat 1996-2003

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

Wykres 2. Struktura ludności Powiatu Bełchatowskiego na przestrzeni lat 1996-2003

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Struktura ludności Powiatu Bełchatowskiego należy uznać za dojrzałą, przy czym negatywnym zjawiskiem jest ujemnie nachylony trend obrazujący kształtowanie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. W dłuższym okresie udział to wzrost powiatu od migracji zewnętrznej oraz peyoratywnie oddziałuje na wskaźniki obciążenia ekonomicznego. Poziom ludności w wieku poprodukcyjnym jest ustabilizowany, zaś ludność w wieku produkcyjnym wykazuje relatywnie dużą dodatnią dynamikę wzrostu. Fakt ten pozytywnie oddziałuje w perspektywie średniookresowej na potencjał wzrostowy powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

Wykres 3. Struktura produkcyjna ludności Powiatu Bełchatowskiego na przestrzeni lat 1996-2003 w ujęciu procentowym

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Tabela 1. Liczba ludności Powiatu Bełchatowskiego na przestrzeni lat 1996-2003

1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003

Wiek przedprodukcyjny 34553 33641 32504 31249 29869 28359 27830 26411

w tym kobiety 16822 16372 15860 15276 14675 13912 13629 12951

Wiek produkcyjny 63264 64532 65735 66974 68570 69890 71587 72886

w tym kobiety 30512 31172 31790 32379 33244 33952 34696 35334

Wiek poprodukcyjny 12424 12510 12602 12611 12616 12674 12906 12937

w tym kobiety 8402 8456 8516 8551 8541 8544 8683 8726

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

2.2.2 Bezrobocie

Z analizy porównawczej stóp bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim, województwie łódzkim oraz w kraju wynika, że stopa bezrobocia w powiecie od roku 2002 kształtuje się najniższą z wymienionych. Na przestrzeni lat 2002-2004 jest niższa od stopy bezrobocia w województwie łódzkim o średnio 1,5 p.p. oraz o 1 p.p. od stopy bezrobocia w kraju, przy czym rok 2004 cechuje się rosnącym pozytywnym odchyleniem.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

Wykres 4. Stopa bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim, w województwie łódzkim oraz w kraju w latach 1997-2004 w procentach

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych PUP Bełchatów

Z analizy powyższych danych wynika, iż w 2004r. odnotowano symptomy wyhamowania wzrostu bezrobocia. Na przestrzeni 12 miesięcy ubiegłego roku stopa bezrobocia w powiecie spadła o 2,5%, podczas gdy w województwie odnotowano spadek o 1,7%, a w kraju jedynie o 1,5%.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

Poziom bezrobocia w wielkościach absolutnych kształtuje się w powiecie następująco:

Wykres 5. Bezrobotni w Powiecie Bełchatowskim na przestrzeni lat 1999-2004

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych PUP Bełchatów

Strukturalna cecha bezrobocia na terenie Powiatu Bełchatowskiego jest przewaga kobiet wśród bezrobotnych, wysoki odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku (na przestrzeni ostatnich lat wskaźnik ten oscyluje wokół 90%, przy czym charakteryzuje się lekkim trendem wzrostowym) oraz duży udział pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (wartość w permanencji przewyższa próg 50%).

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

Tabela 2. Poziom bezrobocie w poszczególnych jednostkach samorządowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego (31.XII.2004)

w tym:

Jednostki

samorządowe Bezrobotni

Kobiety

z prawem

do zasiłku

w wieku

18–44 lata

Zarejestrowa

ni powyżej 12

miesięcy

Bełchatów (M) 5367 3314 409 4099 2752

Bełchatów (G) 757 414 49 584 453

Drużbice 421 210 43 331 287

Kleszczów 252 170 52 216 80

Kluki 368 212 20 282 240

Rusiec 356 180 37 284 189

Szczerców 800 503 80 616 467

Zelów (G) i (M) 1661 792 126 1277 1006

Ogółem 9982 5795 816 7689 5474

Zródło: PUP Bełchatów

Największy udział w przestrzennej strukturze bezrobocia posiada miasto Bełchatów, co w dużej mierze determinuje charakter decyzji strategicznych. Na koniec roku 2004 udział ten wynosił 53,8%.

Wykres 6. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według miejsca zamieszkania bezrobotnych (31.XII.2004)

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych PUP Bełchatów

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

We wszystkich jednostkach samorządowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego dominującymi grupami wiekowymi w strukturze bezrobocia są przedziały 15-24 oraz 25-34. Razem stanowią one ponad połowę wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu Bełchatowskiego.

Tabela 3. Poziom i struktura bezrobocia według wieku w Powiecie Bełchatowskim (31.XII.2004)

Wiek

15 – 24 25 – 34 35 – 44 45 – 54 55 i więcej Ogółem

Jednostki

Samorządowe

Ogółem

%

Ogółem

%

Ogółem

%

Ogółem

%

Ogółem

%

Ogółem

%

Bełchatów (M) 1660 31 1360 25,3 1079 20 1142 21,3 126 2,3 5367 100

Bełchatów (G) 212 28 240 31,7 132 17,4 142 18,8 31 4,1 757 100

Drużbice 138 32,8 117 27,8 76 18 70 16,6 20 4,7 421 100

Kleszczów 85 33,7 90 35,7 41 16,3 32 12,7 4 1,6 252 100

Kluki 91 24,7 103 28 88 24 71 19,3 15 4,1 368 100

Rusiec 117 32,9 106 29,8 61 17,1 58 16,3 14 3,9 356 100

Szczerców 240 30 212 26,5 164 20,5 153 19,1 31 3,9 800 100

Zelów (G) i (M) 503 30,3 462 27,8 312 18,8 314 18,9 70 4,2 1661 100

Ogółem 3046 30,6 2690 26,9 1953 19,6 1982 19,8 311 3,1 9982 100

Zródło: PUP Bełchatów

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

Wykres 7. Struktura wiekowa bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim (31.XII.2004)

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych PUP Bełchatów

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia od lat ulega niewielkim zmianom. Nadal wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W porównaniu do lat ubiegłych wciąż wzrasta odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym.

Tabela 4. Poziom i struktura bezrobocia według wykształcenia w Powiecie

Bełchatowskim (31.XII.2004)

Wykształcenie
WyOsze
Policealne i
średnie
zawodowe
LO
Zasadnicze
zawodowe
Gimnazjalne
i
podstawow
e
Ogółem
Jednostki
Samorządowe

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Bełchatów (M) 387 7,2 1307 24,4 544 10,1 1691 31,5 1438 26,8 5367 100

Bełchatów (G) 29 3,8 117 15,5 43 5,7 267 35,2 301 39,8 757 100

DruDbice 4 0,9 80 19 22 5,2 129 30,6 186 44,2 421 100

Kleszczów 11 4,4 64 25,4 23 9,1 68 27 86 34,1 252 100

Kluki 10 2,7 47 12,8 23 6,3 132 35,9 156 42,4 368 100

Rusiec 17 4,8 81 22,7 22 6,2 119 33,4 117 32,9 356 100

Szczerców 25 3,1 118 14,8 88 11 242 30,2 327 40,9 800 100

Zelów (G) i (M) 58 3,5 254 15,3 133 8 601 36,2 615 37 1661 100

Ogółem 541 5,4 2068 20,7 898 9 3249 32,5 3226 32,4 9982 100

Zródło: PUP Bełchatów

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

25

Wykres 8. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według wykształcenia (31.XII.2004)

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych PUP Bełchatów

Jednym z najbardziej niepokojących zjawisk związanych z bezrobociem w Powiecie Bełchatowskim, jest wysoki (około 55%) udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych, długotrwale bezrobotnych, co kaDe definiować bezrobocie jako zjawisko strukturalne.

Osoby pozostające bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, stanowiły około 55% ogółu bezrobotnych. Udział kobiet w tej kategorii bezrobotnych utrzymuje się na wysokim poziomie 64,8% omawianej populacji. Najmniej odnotowano osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca – 682 osoby, (co stanowi 6,8% ogólnej liczby bezrobotnych), drugie miejsce pod względem omawianego zjawiska stanowili bezrobotni pozostający bez pracy przez okres od 6 do 12 miesięcy - 1.261 osób (12,6%), następnie bezrobotni pozostający bez pracy od 1 miesiąca do 3 miesięcy - 1.280 osób (12,8%) oraz bezrobotni bez pracy od 3 do 6 miesięcy – 1.285 (12,9%).

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

26

Tabela 5. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według czasu pozostawania bez pracy (31.XII.2004)

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach
do 1 1-3 3-6 6-12 12-24 Pow. 24 Ogółem

Jednostki

Samorządowe

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Ogółem
%

Bełchatów

(M)

385 7,2 786 14,6 738 13,7 706 13,1 795 14,8 1957 36,5 5367 100

Bełchatów

(G)

42 5,5 85 11,2 82 10,8 95 12,5 118 15,6 335 44,2 757 100

DruDbice 19 4,5 32 7,6 47 11,2 36 8,5 83 19,7 204 48,5 421 100

Kleszczów 49 19,4 38 15,1 43 17,1 42 16,7 29 11,5 51 20,2 252 100

Kluki 16 4,3 28 7,6 38 10,3 46 12,5 60 16,3 180 48,9 368 100

Rusiec 15 4,2 38 10,7 55 15,4 59 16,6 62 17,4 127 35,7 356 100

Szczerców 61 7,6 88 11 93 11,6 91 11,4 147 18,4 320 40 800 100

Zelów

(G)i(M)

95 5,7 185 11,1 189 11,4 186 11,2 289 17,4 717 43,2 1661 100

Ogółem 682 6,8 1280 12,8 1285 12,9 1261 12,6 1583 15,9 3891 39 9982 100

Zródło: PUP Bełchatów

Wykres 9. Struktura bezrobocia w Powiecie Bełchatowskim według czasu pozostawania bez pracy (31.XII.2004)

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych PUP Bełchatów Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

27

2.2.3 Oświata i edukacja

Na terenie powiatu funkcjonują wszystkie typy szkół publicznych dla dzieci i młodzieży:

- w gminach – 32 szkoły podstawowe kształcące 9427 uczniów (w tym 995 dzieci w oddziałach „O”) oraz 13 gimnazjów odpowiedzialnych za edukację 5288 uczniów,
- w powiecie – szkoły podstawowe specjalne, gimnazja specjalne, wszystkie typy szkół ponadgimnazjalnych: licea ogólnokształcące, licea profilowane, zasadnicze szkoły zawodowe, zasadnicze szkoły zawodowe specjalne, technika, policealne szkoły zawodowe.

Dane o jednostkach edukacyjnych podlegających powiatowi zawiera tabela 6.

Tabela 6. Jednostki edukacyjne na terenie Powiatu bełchatowskiego podlegające władzom powiatowym (stan 2004/2005)

Typy

szkół

Szkoły

podstawowe

specjalne

Gimnazja

specjalne

Licea

ogólnokształcące

Licea

profilowane

Zasadnicze

szkoły

zawodowe

Zasadnicze

szkoły

zawodowe

specjalne

Technika

Policealne

szkoły

zawodowe

Liczba

szkół 2 2 8 4 3 1 9 2

Liczba

uczniów 56 138 3145 277 687 82 2010 81

Zródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia

Szkolnictwo ponadgimnazjalne zawodowe zapewnia kształcenie głównie w kierunku:

energetycznym, elektronicznym, elektrycznym, budowlanym, mechanicznym, ekonomicznym, hotelarskim, gastronomicznym oraz innych usługowych (m.in. sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych).

Oferte szkół publicznych wzbogacają przede wszystkim dla osób dorosłych szkoły

niepubliczne. Zestawienie szkół niepublicznych oraz wykaz liczby uczniów przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Szkoły niepubliczne w Powiecie Bełchatowskim (stan 2004/2005)

Typy

szkół

Licea

ogólnokształcące

Licea profilowane Technika

Policealne szkoły

zawodowe

Liczba

szkół 7 2 5 13

Liczba

uczniów 421 215 889 508

Zródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

28

Dodatkowo uzupełnieniem sieci szkolnictwa są poszczególne ośrodki szkolenia kursowego dla młodzieży i dorosłych o zróżnicowanych kierunkach kształcenia w dostosowaniu do aktualnych potrzeb. Nie wszystkie one działają w sposób systematyczny i mają wyraźnie określony profil - najczęściej występującymi są ośrodki kształcenia kierowców, językowe i informatyczne.

Baza dydaktyczna na terenie Powiatu Bełchatowskiego jest rozbudowana i w pełni zaspokaja potrzeby lokalnej społeczności.

Poza obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki, edukacja ustawiczna w szczególności w zakresie szkolnictwa wyższego dla młodzieży na terenie Powiatu Bełchatowskiego wspiera Miejski Ośrodek Dydaktyczny Politechniki Łódzkiej z siedzibą w Bełchatowie. Obecnie portfel kierunków kształcenia obejmuje:

Studia Dienne

- Wydział Organizacji i Zarządzania – 74 studentów
- Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska – 136 studentów
- Wydział Elektrotechniki i Elektroniki – 61 studentów

Studia Zaoczne

- Wydział Organizacji i Zarządzania – 130
- Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska – 164 studentów
- Wydział budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska – 81 studentów
- Wydział Mechaniczny – 53 studentów
- Wydział Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej – 22 studentów

Ogółem 271 studentów na studiach dziennych i 450 studentów na studiach zaocznych w roku akademickim 2004/2005. Ponadto swoją edukację młodzież i dorośli mogą kontynuować w blisko położonych ośrodkach szkolnictwa wyższego, przede wszystkim w Łodzi oraz w Piotrkowie Trybunalskim i w Częstochowie.

2.2.4 Rozwój gospodarczy

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego dominuje przemysł wydobywczy, energetyczny, gumowy, tekstylny i odzieżowy, ponadto produkcja materiałów budowlanych.

Największe przemysłowe kompleksy to: Kopalnia Węgla Brunatnego "Bełchatów" S.A., Elektrownia
Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

29

"Bełchatów" S.A., KNAUF, KWH - PIPE, ECO-ABC, TEICH, INSTANT, COLEP, CAT, ARIX, BPBO, KERSTEN, MULTICO, FAZBUD, BEL-ART., POLGRUNT, EKO-REGION.

Przemysł w Powiecie Bełchatowskim skupiony jest w Bełchatowskim Okręgu Przemysłowym w Rogowcu. Kopalnia Węgla Brunatnego "Bełchatów" S.A. aktualnie prowadzi eksploatację węgla brunatnego z Pola "Bełchatów" oraz rozpoczęła prace związane z udostępnieniem Pola "Szczerców". Zdolność wydobywczą Odkrywki "Bełchatów" wynosi 38,5 mln ton węgla na rok, a zakończenie eksploatacji przewidziane jest na 2020 rok. Zdolność wydobywczą Odkrywki "Szczerców" określana jest na 28,5 mln ton węgla na rok, a zakończenie eksploatacji przewiduje się na 2038 rok. Struktura gospodarcza Powiatu Bełchatowskiego jest ściśle zdefiniowana przez dwa największe obiekty: Kopalnię Węgla Brunatnego "Bełchatów" S.A. i Elektrownię "Bełchatów" S.A. W sposób bezpośredni i pośredni podmioty te oddziałują na lokalny rynek pracy, co sprawia, iż jest on silnie uzależniony od trendów w krajowej konsumpcji energii elektrycznej.

Rozwój gospodarczy Powiatu Bełchatowskiego niewątpliwie w dużej mierze zależy od rozwoju Elektrowni "Bełchatów". Elektrownia jest największym pod względem przychodów przedsiębiorstwem w powiecie oraz drugim pod względem wielkości pracodawcy. Znaczenie Elektrowni wybiega daleko poza terytorium powiatu, gdyż należy ona do największych przedsiębiorstw w kraju i zatrudnia również pracowników z powiatów sąsiednich. Znaczenie Elektrowni Bełchatów dla powiatu wynika nie tylko z dużego bezpośredniego wpływu przedsiębiorstwa, zatrudniającego ok. 4 700 osób, na rynek pracy Bełchatowa i okolic, lecz także z faktu, że Elektrownia jest dużym zleceniodawcą dla wielu firm w regionie, które mogą funkcjonować, zatrudniać pracowników i przynosić dochody m.in. dzięki zleceniom, realizowanym na rzecz Elektrowni Bełchatów. Dzięki rozwojowi gospodarczemu Elektrowni, a przede wszystkim nowym inwestycjom, można mieć nadzieję na utrzymanie obecnego stanu zatrudnienia w przedsiębiorstwie, co pozytywnie wpłynie na sytuację gospodarczą całego powiatu.

Jednym z elementów podnoszenia konkurencyjności inwestycyjnej Powiatu Bełchatowskiego jest Strefa Przemysłowa w Kleszczowie. Za istotne czynniki atrakcyjności inwestycyjnej Strefy uważa się:

- jedno z najtańszych w Polsce w pełni uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
- dostęp do taniej energii elektrycznej,
- pomoc kapitałowa i organizacyjno-prawna udzielana przyszłym inwestorom,

- bogate zasoby surowcowe powiatu (obok węgla brunatnego - gliny, piaski różnej frakcji, gips, kreda jeziorna, surowce ilaste, kruszywa do budowy dróg).

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

30

Strefa jest wyposażona w pełną infrastrukturę techniczną, co ułatwia rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Posiada zasilanie w wodę, podłączenie do kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. Zakłady produkcyjne mogą korzystać z gazu ziemnego, energii elektrycznej (doprowadzonej należąca do gminy linia o napięciu 15 kV) oraz łączności telefonicznej (sieć światłowodowa zarządzana przez własnego operatora - Agencję Rozwoju Regionalnego "ARREKS" S.A.). Zarząd Strefy zapewni ma także kompleksową obsługę firm, które rozpoczęły tu działalność produkcyjną - odbiór ścieków, wywóz odpadów, ochronę obiektów. Dla nowych inwestorów władze gminy przygotowały szereg preferencji, np.:

- udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie,
- ulgi i zwolnienia podatkowe,
- szeroka pomoc organizacyjno-prawna w zakresie realizacji inwestycji
- możliwość dotacji do szkolenia pracowników zgodnie z potrzebami firm powstających w Strefie Przemysłowej.

Wykres 10. Liczba pracujących w Powiecie Bełchatowskim w latach 1996-2003

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Struktura rynku pracy odbiega znacznie od benchmarku gospodarki postindustrialnej.

Modyfikacja ta polega na dużym wadnym udziale wspomnianych już wcześniej znajdujących się na terenie powiatu zakładów wydobywczych i energetycznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

31

Wykres 11. Liczba zatrudnionych w poszczególnych sektorach w Powiecie Bełchatowskim w latach 1996-2003

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Przemysł generuje 64% miejsc pracy, usługi 32%, rolnictwo zaś 0,5%. Struktura gospodarki z czasem będzie się zmieniała, czego wyrazem będzie wypieranie przemysłu przez usługi, lecz proces ten ze względu na specyfikę powiatu będzie charakteryzował się relatywnie małą dynamiką w porównaniu ze średnią krajową.

Wykres 12. Struktura sektorowa rynku pracy w Powiecie Bełchatowskim w latach 1999-2003

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

32

Negatywnie w strukturze gospodarki rozpatrywać należy duży udział sektora publicznego.

W latach 1999-2003 generował on 72% miejsc pracy przy zaledwie 28% sektora prywatnego.

Należy przypuszczać, że proporcje te ze względu na strategiczny charakter energetyki w polityce państwa nie zmienia się istotnie. Jedyną szansą zmiany paritetu jest ciągłe oddziaływanie o charakterze aktywizującym na sektor prywatny.

Wykres 13. Struktura rynku pracy w Powiecie Bełchatowskim w latach 1996-2003 na płaszczyźnie sektor publiczny/prywatny

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

33

W systemie REGON dominuje sektor prywatny.

Wykres 14. Struktura firm zarejestrowanych w systemie regon w latach 1996-2003

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Wykres 15. Liczba firm zarejestrowanych w systemie REGON w latach 1996-2003

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Średnioroczna stopa wzrostu liczby firm zarejestrowanych w systemie REGON na przestrzeni lat 1996 – 2003 to 5,75%, przy czym dla sektora publicznego wynosi ona odpowiednio

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

34

18,2%, zaś dla sektora prywatnego 5,37%. Liczba sklepów na terenie Powiatu Bełchatowskiego

wynosi 1541 (stan na 31.XII.2003).

Najliczniejszą grupę podmiotów gospodarczych stanowi sekcja F PKD (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego). Ich udział w łącznej ilości jednostek wynosi prawie 38%. Kolejne miejsca zajmuje budownictwo i przetwórstwo przemysłowe, odpowiednio 9,9% i 9,25%. Na kolejnych miejscach znajdują się: sekcja K (Usługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej), której udział wynosi 13,64%, sekcja K (Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała) z udziałem rzędu 6,72% oraz sekcja I (Transport, gospodarka magazynowa i łączność) z 6,1%. Szesc najliczniejszych grup stanowi łącznie 78%

wszystkich podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w Powiecie Bełchatowskim. Grupami o najwyższej dynamice wzrostu są: szeroko rozumiana administracja publiczna (wzrost na przestrzeni 8 lat o 660%) oraz pośrednictwo finansowe (wzrost na przestrzeni 8 lat o 460%).

Tabela 8. Zestawienie podmiotów gospodarczych w latach 1996-2003 według Polskiej

Klasyfikacji Działalności (PKD)

1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo 105 122 141 145 152 151 161 166

Sektor publiczny 1 1 1 1 1 1 1 1

Sektor prywatny 104 121 140 144 151 150 160 165

Rybnictwo 0 0 0 0 0 0 0 0

Górnictwo 3 4 4 4 5 4 4 6

Sektor publiczny 1 1 1 1 1 1 1 1

Sektor prywatny 2 3 3 3 4 3 3 5

Przetwórstwo przemysłowe 735 754 742 750 791 815 831 857

Sektor publiczny 10 6 5 4 5 6 6 3

Sektor prywatny 725 748 737 746 786 809 825 854

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię

elektryczną, gaz, wodę 8 8 9 9 10 12 11 11

Sektor publiczny 6 6 7 6 6 8 7 6

Sektor prywatny 2 2 2 3 4 4 4 5

Budownictwo 515 614 694 725 779 828 874 916

Sektor publiczny 4 5 4 4 3 3 3 4

Sektor prywatny 511 609 690 721 776 825 871 912

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

35

1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003

Handel hurtowy i detaliczny, naprawa

pojazdów samochodowych, motocykli oraz

artykułów użytku osobistego i domowego 2625 2702 2766 2883 3017 3115 3326 3520

Sektor publiczny 0 0 0 0 0 0 0 1

Sektor prywatny 2625 2702 2766 2883 3017 3115 3326 3519

Hotele i restauracje 219 222 246 262 295 297 320 349

Sektor publiczny 1 1 1 2 2 3 4 4

Sektor prywatny 218 221 245 260 293 294 316 345

Transport, gospodarka magazynowa i

łączność 391 419 455 494 533 540 557 566

Sektor publiczny 4 3 2 2 2 2 3 3

Sektor prywatny 387 416 453 492 531 538 554 563

Pośrednictwo finansowe 71 105 151 207 258 290 308 329

Sektor publiczny 0 0 0 0 0 0 0 0

Sektor prywatny 71 105 151 207 258 290 308 329

Usługa nieruchomości, wynajem i usługi

związane z prowadzeniem działalności

gospodarczej 840 834 926 997 1064 1123 1189 1264

Sektor publiczny 7 9 111 174 202 209 218 224

Sektor prywatny 833 825 815 823 862 914 971 1040

Administracja publiczna i obrona

narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia

społeczne i powszechne ubezpieczenia

zdrowotne 13 54 67 80 86 94 85 86

Sektor publiczny 13 14 24 36 35 42 31 30

Sektor prywatny 0 40 43 44 51 52 54 56

Edukacja 95 111 119 137 140 170 174 195

Sektor publiczny 63 63 61 68 67 89 87 105

Sektor prywatny 32 48 58 69 73 81 87 90

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna 248 293 307 324 367 371 382 378

Sektor publiczny 12 12 12 14 35 38 38 22

Sektor prywatny 236 281 295 310 332 333 344 356

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

36

1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003

Działalność usługowa komunalna,

społeczna i indywidualna, pozostała 387 394 440 472 518 561 587 623

Sektor publiczny 7 7 7 7 8 11 11

Sektor prywatny 380 387 433 465 511 553 576 612

Gospodarstwa domowe zatrudniające

pracowników 10 13 2 1 2 1 1 1

Sektor publiczny 0 0 0 0 0 0 0 0

Sektor prywatny 10 13 2 1 2 1 1 1

Organizacje i zespoły eksterytorialne 0 0 0 0 0 0 0 0

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

2.2.5 Pomoc społeczna

Ustawa z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej stanowi, że pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym, powiat realizuje zadania publiczne określone ustawami o charakterze ponadgminnym, w zakresie:

- Pomoc społeczna
- Polityka prorodzinna
- Wspieranie osób niepełnosprawnych

Powyżej wskazane zadania wykonują jednostki organizacyjne, jakimi są: domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo – wychowawcze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Domy pomocy społecznej, zwane „DPS” świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających:

- DPS w Zabłotach przeznaczony dla młodzieży psychicznie chorej.
- DPS w Bełchatowie przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Liczbe korzystających z pomocy w ramach Domów Opieki Społecznej przedstawia tabela 9.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

37

Tabela 9. Liczba korzystających z opieki w ramach Domów Opieki Społecznej na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 - 2003

2001 2002 2003

DPS Zabłoty 50 60 70

DPS Bełchatów 41 80 80

Ogółem 91 140 140

Zródło: Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, opracowanie Inwest Consulting S.A.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziców:

- Rodzinny Dom Dziecka (6 miejsc).
- Dom Dziecka w Dąbrowie Ruskiej, placówka interwencyjno – socjalizacyjna (30 miejsc).
- Ośrodek Interwencyjno – Socjalizacyjny w Bełchatowie (30 miejsc).

Liczbe korzystających z pomocy w ramach placówek opiekuńczo - wychowawczych przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Liczba korzystających z pomocy w ramach placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 - 2003

2001 2002 2003

Rodzinny Dom Dziecka 6 6 6

Dom Dziecka w Dąbrowie Ruskiej 28 29 28

Ośrodek Interwencyjno Socjalizacyjny w Bełchatowie 0 8 17

Zródło: Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, opracowanie Inwest Consulting S.A.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie „PCPR”, wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej, które mają charakter zadań własnych jak również zadań zleconych przez administrację rządową. Zadania skupiają się w obszarach:

- kierowanie osób do DPS,
- pomoc w usamodzielnianiu osób opuszczających placówki opiekuńczo wychowawcze, rodziny zastępcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- prowadzenie mieszkań chronionych,
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w tym telefonu zaufania,
- udzielanie pomocy uchodźcom i innym osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem,
- szkolenie i doskonalenie zawodowe, doradztwo metodyczne dla kadr pomocy społecznej jak i udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

38

- organizowanie opieki dzieciom w rodzinach zastępczych, w tym zawodowych rodzinach zastępczych oraz pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki

rodziców, w szczególności poprzez dofinansowanie: prowadzenie placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym oraz programów pomocy dziecku i rodzinie,

- rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych – realizowana poprzez dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Powiat podejmuje teD działania mające na celu integrację społeczną poprzez organizowanie corocznego przeglądu twórczości osób niepełnosprawnych, umożliwianie osobom niepełnosprawnym korzystania z basenu oraz dofinansowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej 9przejsiowa forma rehabilitacji zawodowej i społecznej w zakresie przywracania osobie niepełnosprawnej umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia),
- orzekanie o niepełnosprawności,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Powiatu w ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, tj.:
- Belchatowskie Centrum Pomocy Blizniemu – Stowarzyszenie „Monar” prowadzi noclegownie i jadłodajnię udzielając pomocy Dywnościowej i rzeczowej osobom bezdomnym,
- Fundacja Pomocy „Ludzie Ludziom” z siedzibą w Biłgoraju oferuje schronienie w osrodku wsparcie Dom Samotnej Matki – Dom Otwarty,
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział Lokalny w Belchatowie prowadzi świetlice środowiskowa dla dzieci, takDe Poradnię Wycia Rodzinnego oferującą wsparcie i pomoc osobom uzależnionym, ofiarom przemocy domowej i innym osobom będących w trudnych sytuacjach życiowych,
- Fundacja Społeczna „Solidarni” w Belchatowie w ramach prowadzonej działalności organizuje półkolonie dla dzieci, imprezy choinkowe z paczkami Dywnościowymi,
- Polski Czerwony Krzyż w Belchatowie prowadzi świetlice środowiskowa, organizuje letni wypoczynek dla dzieci, udziela doradźnej pomocy rzeczowej i poradnictwa,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom o Niepełnej Sprawności Ruchowej od wielu lat organizuje wypoczynek letni i zimowy dla dzieci, prowadzi warsztaty terapii zajęciowej,
- Polski Związek Niewidomych w Belchatowie wspiera osoby niedowidzące i niewidome poprzez organizację szkoleń, spotkań integracyjnych poradnictwa,

Strategia Rozwoju Powiatu Belchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

39

- Stowarzyszenie Ośrodek Profilaktyki Rozwoju Osobowości „ORPIO” w Belchatowie prowadzi w ramach Młodzieżowej Akademii Umiejętności terapie indywidualną, grupową i rodzinną, grupy alternatywnego spędzania wolnego czasu, warsztaty tematyczne dla dzieci i młodzieży, realizację programów profilaktycznych,
- Porozumienie Na Rzecz Gminy Żelów prowadzi świetlice socjoterapii „Mój Drugi Dom”, organizuje spotkania integracyjne oraz świadczy pomoc psychologiczną dla dzieci,
- Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomanii „MOST” w Belchatowie prowadzi działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży związane z problemami uzależnień,
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Przystan” w Belchatowie prowadzi działania mające na celu integrację i edukację osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- Wadlewskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Mój Drugi Dom” prowadzi świetlice socjoterapeutyczną dla dzieci,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Żelowie prowadzi szeroko zakrojone działania integrujące osoby niepełnosprawne w środowisku lokalnym,
- Regionalne Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne w Belchatowie prowadzące działania integracyjne i profilaktyczne dla dzieci ze środowisk wiejskich oraz ze środowisk zagrożonych patologią,
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w Belchatowie prowadzi działania na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w środowisku.

Cele strategiczne z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone zostały w przyjętej do realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”, natomiast szczegółowe działania określa corocznie „Lokalny Program Pomocy Społecznej dla Powiatu Belchatowskiego”

2.2.6 Kultura i sport

Na terenie powiatu znajduje się szereg podmiotów kulturalnych i sportowych, które swoją działalnością istotnie oddziałują na życie mieszkańców regionu. Ośrodki wypoczynkowe „Wawrzkowizna” i „Słok” oferują mieszkańcom szeroki portfel atrakcji wypoczynkowych i liczne koncerty. Muzeum Regionalne w Belchatowie skutecznie ocala od zapomnienia dziedzictwo przodków, przekazuje najmłodszym pozytywną wzory i uczy właściwego odbioru sztuki. Muzeum mieści się w dworcu Olszewskich, jednym z najładniejszych budynków starego Belchatowa.

zachęcają do korzystania z bogatego księgozbioru, który zawiera 166.409 egzemplarzy pozycji stałych, 110 tytułów ciągłych oraz 1517 pozycji o charakterze multimedialnym. Funkcjonowanie biblioteki jest w pełni z informatyzowane. Dodatkowo w bibliotece odbywają się spotkania poetyckie, organizowane są wystawy plastyczne i fotograficzne. Miejski Ośrodek Kultury w Belchatowie od wielu lat organizuje unikalny w skali kraju Ogólnopolski Przegląd Amatorskich Filmów Video „Kadr”, Ogólnopolski Festiwal Muzyki Szanty, a także Jesienne Spotkania Teatralne, na których prezentują się teatry alternatywne z kraju i zagranicy. Wizytówka Miejskiego Domu Kultury jest też Belchatowski Amatorski Teatr (BAT) istniejący od kilku lat.

Letnie Koncerty Festiwalowe w Żelowie mają już trwałą pozycję na mapie Polski. Biorą w nich udział śpiewacy operowi oraz wirtuozi rzadko wykorzystywanych instrumentów muzycznych, jak: szklana harfa, szkockie dudy, róg alpejski, bandura. Żelów i miejscowy Dom Kultury znany jest też na literackiej mapie kraju dzięki Międzynarodowym Konfrontacjom Literackim. Ambasadorem kulturalnym powiatu jest chór Schola Cantorum, w którym dzieci i młodzież śpiewają gospel w różnych językach europejskich.

Dobra baza sportowa gwarantuje udany wypoczynek, a także jest podstawą wyników osiągniętych przez miejscowych sportowców na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Infrastruktura sportowa skupiona jest w Belchatowie, na terenach wiejskich występują głównie sale gimnastyczne i boiska. Działalność sportowa w regionie koncentruje się wokół najbardziej popularnych dyscyplin sportowych: piłki nożnej (II – ligowy GKS Belchatów z szansą awansu do I ligi), siatkówki (Skra Belchatów – czołowa drużyna Polskiej Ligi Siatkówki z wieloma reprezentantami kraju w składzie), kolarstwa, pływania, lekkiej atletyki (Belchatowski Klub Lekkoatletyczny intensywnie współpracujący z młodzieżą szkolną). Dodatkowo Belchatów jest organizatorem wielu ogólnopolskich i regionalnych imprez sportowych.

Atutem powiatu jest bogata oferta kulturalna i sportowa skierowana do najmłodszych. W wyniku ciągłego procesu uatrakcyjniania spędzania wolnego czasu powiat otrzymał w roku 2002 oraz 2004 honorowy tytuł UNICEF „Powiat przyjazny dzieciom”.

2.2.7 Rozwój turystyczny

W Powiecie Belchatowskim znajduje się wiele godnych uwagi obiektów. Wymienić tu należy kaplicę cmentarną, dworek na wyspie i zespół bunkrów w Szczercowie, kościół w Suchcicach, kościół i plebania w Kraszewicach z 1612 roku, zespół pałacowy w Klukach oraz zespół dworski w Słupi. Warte zobaczenia są również: Dworski Park Krajobrazowy w Strzyżewicach, kościoły w Łobudzicach, Kociszewie, Połdenicach, Łekinsku, Wygiełzowie, Żelowie, Grocholicach i Parzniewie, zabytkowe kamieniczki i chata czeska w Żelowie, dworek Olszewskich w Belchatowie oraz

dworek w Domiechowicach. Poznając uroki przyrody warto zobaczyć 900 – letni dąb „Cyganski” w gminie Kluki oraz prawie 500 – letni dąb „Generał” w gminie Belchatów. Ciekawe okazy flory i fauny można znaleźć w „Bugaju” w Grocholicach. Południowe rejony gminy Żelów obejmuje fragment Szczercowskiego Obszaru Chronionego, zaś jej północny skrawek – fragment Tuszynsko – Łutowskiego Obszaru Chronionego. Na terenie powiatu znajdują się dodatkowo Rezerwat Jodły – Łuczanowice oraz Świąte Ługi (torfowiska) w gminie Szczerców. Jezioro Wólkin w gminie Belchatów jest jednym z najładniejszych jezior w regionie. Z uroków przyrody na terenie Powiatu Belchatowskiego korzystają chętnie gospodarstwa agroturystyczne. W powiecie znajdują się obecnie cztery: „Józefina” w gminie Szczerców, „Kardynał” w gminie Kluki, „Osada Kuców” oraz „Rybackówka” w gminie Drużbice. Gospodarstwa oferują szeroki portfel atrakcji turystycznych (domki, bazy namiotowe, wędkowanie, grzyby, jazda konną). Czynnikiem sprzyjającym rozwojowi agroturystyki są: korzystny układ wiatrów chroniący tereny wiejskie przed zanieczyszczeniami z rejonu przemysłowego Belchatowa, - dobre warunki klimatyczne oraz czyste ekologicznie środowisko umożliwiające produkcję zdrowej żywności.

Przedmiotem rozwijającym się sektorem turystyki w powiecie jest turystyka kongresowa i biznesowa. Na terenie powiatu znajdują się ośrodki wypoczynkowe i luksusowe hotele. Zorganizowana baza noclegowa oferuje około 1000 miejsc. Największymi atrakcjami są ośrodki wypoczynkowe „Wawrzkowizna” oraz „Słok” (hotel, domki, baza namiotowa, zalew, wędkowanie, sprzęt wodny, plaża).

Znaczącym walorem turystycznym na obszarze Powiatu Belchatowskiego są również ogromne przekształcenia środowiska naturalnego spowodowane budową kopalni odkrywkowej węgla brunatnego. Wielkich rozmiarów odkrywa „Belchatów” sięga do głębokości 280 m i obejmuje powierzchnię około 2400 ha oraz wielkie zwałowisko zewnętrzne (nasyp) powstałe z piasków, dwirów i gruntów ilastych wydobytych jako nakład zalegający nad pokładami węgla brunatnego. Ten potężny nasyp, zwany potocznie „Góra Kamiensk”, zajmuje powierzchnię blisko 15000 ha i wznosi się ponad lokalny poziom do wysokości 180 m. Warunki tego terenu predestynują go do zagospodarowania dla potrzeb wypoczynku zimowego – obecnie istnieje i

funkcjonuje tam stok narciarski. Jest najdłuższym stokiem w centralnej Polsce. Nowa kolejka z ruchomym chodnikiem gwarantuje przepustowość około 2000 os./h. Główna trasa ma długość 760 metrów. Stok jest oświetlony, trasy są nasłoneczniane.

2.2.8 Opieka zdrowotna

Poziom opieki zdrowotnej na obszarze Powiatu Bełchatowskiego uznano za dobrą. Trzon służby zdrowia stanowi wojewódzki Szpital im. Jana Pawła II, który na koniec 2003 dysponował 958 łózkami. Wyposażony w nowoczesną aparaturę diagnostyczną oraz posiadający Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

42

wysokokwalifikowana kadra lekarsko – pielęgniarska odgrywa istotną rolę na mapie województwa łódzkiego. Specjalistyczne świadczenia realizowane są również w poradniach: ginekologicznej, chirurgicznej, internistycznej, laryngologicznej, neurologicznej, okulistycznej, ortopedycznej, ortodontycznej, pediatrycznej, radiologicznej, rehabilitacyjnej, reumatologicznej i stomatologicznej. Wskaźniki opisujące stan zdrowotny ludności powiatu nie odbiegają od średnich krajowych. Wśród podstawowych przyczyn zgonów dominują choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. Choroby zakaźne występują sporadycznie i dotyczą przede wszystkim zatruć. Na stan zdrowotności ludności korzystnie wpływa systematyczna poprawa stanu środowiska naturalnego, a szczególnie ograniczenie emisji siarki do atmosfery w wyniku sukcesywnej instalacji układów odsiarczania spalin w elektrowni "Bełchatów", zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę z ujęć głębinowych oraz stały postęp w budowie sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. Perspektywy rozwoju sektora usług medycznych są, podobnie jak w całym kraju, zagrożone przez brak korzystnych rozwiązań systemowych na szczeblu ustawowym. Obecne przepisy są niejasne i niejednokrotnie doprowadzają do niezadowolenia mieszkańców w zakresie leczenia podstawowego, specjalistycznego, opieki szpitalnej, leczenia uzdrowiskowego, pogotowia i opieki doraznej. Istotnym problemem jest też znaczne zadłużenie lokalnej służby zdrowia, co utrudnia efektywne funkcjonowanie. Placówki ochrony zdrowia mają zróżnicowaną przynależność organizacyjną. przyporządkowane są w większości samorządowi wojewódzkiemu lub samorządowi gminnemu, albo też stanowią sektor sprywatyzowany

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

43

2.2.9 Środowisko przyrodnicze i jego stan

Diagnoza stanu środowiska naturalnego w obrębie powiatu sprowadza się do wypunktowania zagrożeń związanych z sektorem paliwowo – energetycznym, jako głównych czynników kształtujących lokalny biotop oraz analizy będących warunków środowiskowych. Świadome i planowe naruszenie istniejącej na terenie powiatu równowagi ekologicznej nastąpiło 25 lat temu i było związane z budową kopalni odkrywkowej węgla brunatnego, elektrowni i przemysłów towarzyszących na obszarze o tradycyjnej gospodarce rolniczej i lesnej. Efektem tego naruszenia równowagi ekologicznej na terenie powiatu są zmiany i zagrożenia, które dotyczą:

- zmiany krajobrazu naturalnego (deniwelacje terenu, zmiana szaty roślinnej);
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- degradacji gleb;
- zanieczyszczenia odpadami.

Dzisiejszy obraz środowiskowy powiatu pomimo znacznej modyfikacji zachował unikatowe w skali regionalnej wartości. Położenie na styku nizin i wydun (w południowej części geograficznej podprovincji Nizin Środkowopolskich i w geobotanicznej, wydunnej Krainie Północnych Wysoczyzn Brzednych) powoduje, że w szacie roślinnej występują elementy wydunne i górskie. Położenie na dnie wodnym Wisły i Odry oraz w strefach krawędziowych Wysoczyzny Bełchatowskiej i Wysoczyzny Łaskiej, wpływa na występowanie źródeł, wysieków, młak, obszarów bezodpływowych, mających ogromne znaczenie biocenotyczne jako refugia flory i fauny oraz hydrologiczne jako elementy cyklu krążenia wody w krajobrazie. Lasy znajdują się na najsłabszych glebach w obszarach, gdzie potencjalna roślinność naturalna tworzy zbiorowiska borowe, głównie bory mieszane sosnowo-debowe i bory sosnowe. Na terenie Kotliny Szczercowskiej widoczny jest również udział lasów bagiennych i wilgotnych. Są to przede wszystkim bagienne lasy olszowe - tzw. olsy oraz wilgotne i bagienne bory sosnowe. Na terenach leśnych zachowały się również torfowiska i obszary źródliskowe. Lasy na terenie powiatu tworzą strefę buforową, ograniczającą wpływ Kopalni i Elektrowni "Bełchatów" na sąsiednie tereny. Choć w porównaniu do wcześniejszych lat osiemdziesiątych, aktualny stan sanitarny lasów należy określić jako dobry, mimo to wciąż widoczny jest negatywny wpływ zanieczyszczenia powietrza (szczególnie związkami siarki i azotu) oraz leja depresyjnego na biocenozę leśną. W granicach powiatu największa rzeka jest Widawka,

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

44

przepływa przez południowo-wschodnią, południową i zachodnią część obszaru, w dolinie której podobnie jak w całym systemie stosunków wodnych w regionie nastąpiły radykalne zmiany. Ze

względem na działalność BOP oraz nieprzemysłowa melioracje poza zasięgiem leża depresyjnego doszło do widocznego zanikania obszarów podmokłych. Ze względu na ich szczególną jako refugia wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt, zachowanie ich siedlisk staje się najpilniejszym zadaniem w ochronie przyrody powiatu. Prawidłowe stosunki wodne mają znaczenie nie tylko dla zachowania pełnej różnorodności dzikiej fauny i flory, ale są również warunkiem racjonalnej i wydajnej gospodarki rolnej i leśnej.

Do charakterystycznych dla powiatu wartości środowiskowych zaliczyć można:

- wyjątkowa, jak na warunki Polski średniej, duża liczba różnych typów torfowisk i bagiennych borów sosnowych ze stanowiskami rzadkich i ginących roślin, które występują głównie w mezoregionie Kotliny Szczercowskiej,
- dolinę Widawki oraz jej koncentrycznie biegnące dopływy mające na krótkich odcinkach naturalny charakter, przejawiający się występowaniem typowych układów roślinności wodnej, szuwarowej, łąkowej i zarosłowej,
- koncentrację wydm śródlądowych i pól piasków eolicznych oraz porastających je naturalnych, suchych borów sosnowych i muraw psammoofilnych zbiorowisk, które ustępują obecnie z krajobrazu Polski niedość.

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego realizowane są różne formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Łuszczanowice,
 - Park Krajobrazowy Miedzyrzeczka Warty i Widawki,
 - Szczerkowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Tuszynsko-Dłutowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - obszar Chronionego Krajobrazu Borowej Góry,
 - Chrzastawsko-Widawski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Udytki ekologiczne – na terenie powiatu utworzono ponad 120 udytków ekologicznych o łącznej powierzchni ponad 260 ha. Są to głównie śródlądowe bagna, torfowiska, doły potorfowe, naturalne zbiorniki wodne objęte ochroną przez Nadleśnictwo Bełchatów,
 - pomniki przyrody – na terenie powiatu objęto ochroną pomnikową 60 drzew i dwie aleje,
 - zieleni urządzona – na terenie powiatu 18 parków wpisanych jest do rejestru zabytków.
- Ponadto 3 parki wpisane są do ewidencji konserwatorskiej (chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody) jako parki wiejskie. Całość stanowi cenne dziedzictwo kulturowe bełchatowskiej "małej ojczyzny".

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

45

2.2.10 Rolnictwo

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego znajduje się 57840 ha udytków rolnych. Na wartość tą składają się następujące obszary:

- 42409 ha gruntów ornych,
- 386 ha sadów,
- 10062 ha łąk,
- 4983 ha pastwisk,
- 12499 ha pozostałych gruntów i nieudytków.

Powierzchnia gruntów leśnych to 28747.6 ha, co stanowi 28% powierzchni Powiatu.

Kształtowanie się struktury rodzajowej udytków rolnych na terenie Powiatu na przestrzeni ostatnich lat przedstawia wykres 16.

Wykres 16. Struktura rodzajowa udytków rolnych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 1996 – 2003 /ha/

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. na podstawie danych GUS

Struktura obszarowa gospodarstw na terenie Powiatu należy uznać za niekorzystną. Około 50% funkcjonujących w Powiecie gospodarstw rolniczych to jednostki małoobszarowe zwane także socjalnymi (poniżej 5 ha). Przy niskiej jakości gleb, nie są one w stanie zapewnić produkcji rolnej, zabezpieczającej odpowiedni standard życia i jednoczesny rozwój gospodarstwa.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

46

Według sporządzonych analiz gospodarstw pełnoobszarowych (powyżej 15 ha) ma być do roku 2007 około 360.

Tabela 11. Stan i prognoza liczby gospodarstw pełnoobszarowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2000 – 2007

Liczba gospodarstw

powyżej 15 ha

Rok

Rusiec

Bełchatów

Zelów

Szczerców

Kleszczów

Drużbice

Razem powiat
2000 51 30 37 12 10 100 263
2007 70 40 45 15 20 150 370

Zródło: Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego 2001

Analiza stanu obecnego jak i symulacje rozwoju jednoznacznie wskazują, iż największym problemem sektora rolniczego na terenie Powiatu jest struktura obszarowa gospodarstw rolnych. Jedynie niewielki odsetek gospodarstw jest nastawiony na produkcję towarową. Większość z funkcjonujących podmiotów jest w stadium przechodzenia z gospodarki ekstensywnej na intensywną. Z uwagi na powyższy fakt podane są zmiany i inwestycje różnicujące działalność gospodarczą na obszarach wiejskich (działalność usługowa, agroturystyka). Stąd też temu mają przede wszystkim fundusze pomocowe z Unii Europejskiej jak i wsparcie ze strony lokalnych władz. Aby sprostać konkurencji na nowym europejskim rynku rolnictwo musi być oparte o duże, sprawnie zorganizowane i wysokowydajne gospodarstwa rolne.

Struktura zasiewów na terenie Powiatu jest zdominowana przez zboża, które zajmują ponad 75% uprawianej powierzchni. Oprócz upraw istotną rolę zajmuje hodowla zwierząt, wśród których dominują: bydło, trzoda chlewna, drób. Sektor przetwórstwa rolno – spożywczego należy uznać za wystarczająco rozwinięty. W pełni zagospodarowuje on surowiec wyprodukowany przez lokalne rolnictwo.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

47

2.2.11 Infrastruktura

Powiat Bełchatowski, na tle układu komunikacyjnego województwa łódzkiego i Polski jest usytuowany dość korzystnie. Przez powiat przebiegają dwie ważne, w systemie połączeń krajowych i międzynarodowych drogi krajowe Nr 8 i Nr 12 posiadające połączenia z drogą „szybkiego ruchu” Nr 1 w bliskim sąsiedztwie powiatu od strony wschodniej. Drogi powiatowe o nawierzchni twardej wynosiły w 2002 roku 333,5 km. W stosunku do transportu drogowego transport kolejowy nie odgrywa znaczącej roli. Infrastruktura kolejowa jest przestarzała, co wynika z ogólnej sytuacji organizacyjnej i finansowej PKP. Kolej odgrywa istotną rolę wyłącznie w strukturze KWB oraz Elektrowni. Powiat Bełchatowski należy do jednostek administracyjnych o stosunkowo dobrze rozwiniętej sieci wodociągowej, zbudowanej głównie w części południowej, ze środków górnictwa węgla brunatnego w ramach „szkód górniczych”. Długość sieci wodociągowej to 919,9 km. Indeks nasycenia powiatu wodociągami jest niższy niż w przypadku województwa, ale wyższy od wartości dla kraju. Sieć kanalizacyjna to 186,8 km. Wskaźnik nasycenia powiatu siecią kanalizacyjną (długość sieci w km/powierzchnia powiatu) jest tożsama z wielkością dla województwa, lecz mniejsza niż indeks krajowy. Porównanie poszczególnych wskaźników powinno być istotnym elementem rzutującym na charakter działań strategicznych. Funkcjonujące na terenie powiatu oczyszczalnie ścieków o charakterze mechaniczno – biologicznym oczyszczają ponad 95% ścieków. W roku 2003 na terenie powiatu funkcjonowało 12 komunalnych i przemysłowych oczyszczalni ścieków, w tym 4 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Przepustowość oczyszczalni to 39685 dm³ na dobę. Obsługują one łącznie 71523 mieszkańców powiatu. Długość sieci gazowej to 116,8 km. Sieć energetyczna jest dobrze rozbudowana, zaś liczba gospodarstw domowych z niej korzystających to odpowiednio 21903 podmiotów w miastach oraz 7987 podmiotów na wsi. Zasoby mieszkaniowe powiatu wynosiły w roku 2003 36532 mieszkań i należy je uznać za wystarczające. Głównym dostawcą usług teleinformatycznych na terenie powiatu jest TP S.A.. Mieszkańcy regionu mają dostęp do wszystkich trzech działających w Polsce operatorów telefonii komórkowej.

1 Główny Urząd Statystyczny, stan na 12.31.2003

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

48

2.2.12 Bezpieczeństwo

Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego realizowane są na terenie Powiatu Bełchatowskiego przez Komendę Powiatową Policji, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Referat Zarządzania Kryzysowego oraz Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie mieści się przy ulicy 1-go Maja. Do jej podstawowych zadań należy, zgodnie z Ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku, następujące zagadnienia:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców,
- nadzór nad strażami gminnymi (miejskimi) oraz nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,
- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z

działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,

- współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów,
- gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych,
- prowadzenie Krajowego Systemu Informatycznego.

Realizacja powyższych zadań odbywa się w oparciu o cztery sekcje KPP:

- Sekcja Prewencji
- Sekcja Ruchu Drogowego
- Sekcja Dochodzeniowo-Sledcza
- Sekcja Kryminalna

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

49

Sekcja Prewencji odpowiedzialna jest za ogólnie pojętą analizę i ocenę stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego, organizowanie i kontrolowanie służb prewencji, realizowanie zadań zapobiegawczo-represyjnych, ujawnianie i zwalczanie wykroczeń, ściganie ich sprawców.

Sekcja Ruchu Drogowego realizuje zadania z zakresu:

- Służby patrolowej na drogach publicznych w rejonie działania Komendy.
- Propagowania bezpieczeństwa na drogach publicznych (współdziałanie z organami administracji samorządowej, instytucjami oraz organizacjami społecznymi, mediami).
- Obsługi miejsc wypadków i kolizji drogowych.
- Współdziałania z organami administracji publicznej w zakresie inżynierii ruchu drogowego (stosownie do posiadanych kompetencji).
- Organizowania działań w ramach ogólnokrajowych, wojewódzkich i lokalnych akcji i operacji kontrolno-porządkowych na drogach oraz współdziałania w tym zakresie z pozostałymi służbami.
- Utrzymania bezpieczeństwa i porządku ruchu na drogach publicznych, zapobieganie wypadkom drogowym, kierowanie ruchem i jego kontrola.

• Analizowania bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na drogach publicznych, badanie przyczyn i okoliczności powstawania wypadków i kolizji drogowych.

Do zadań Sekcji Dochodzeniowo – Sledczej należą m.in.:

- Prowadzenie śledztw i dochodzeń oraz udzielanie pomocy jednostkom terenowym w prowadzeniu postępowań przygotowawczych.
- Obejmowanie nadzorem lub przejmowanie do bezpośredniego prowadzenia postępowań trudnych ze względu na wagę lub złożoność.
- Współdziałanie z właściwymi pionami Komendy Wojewódzkiej Policji, prokuraturą, sądem i organami kontrolno-rewizyjnymi,
- Udział w czynnościach dochodzeniowo-sledczych w szczególnie poważnych przestępstwach popełnionych na terenie KPP.

•

Sekcja Kryminalna odpowiada natomiast za:

- Prowadzenie działań operacyjnych ukierunkowanych na wsparcie procesu wykrywczego w sprawach o najgroźniejsze przestępstwa (m.in. zabójstwa, rozboje z użyciem broni palnej,

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

50

zgwałcenia, kradzieże samochodów i inne) dokonywane indywidualnie bądź w zorganizowanych grupach przestępczych.

- Koordynowanie czynności operacyjno-rozpoznawczych służby kryminalnej w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości kryminalnej oraz wykrywania i ścigania sprawców przestępstw.
- Prowadzenie przedsięwzięć związanych ze stosowaniem techniki operacyjnej.
- Ujawnianie i analizowanie nowych form przestępczości, opracowywanie, upowszechnianie i wdrażanie systemu przeciwdziałania przestępstwom wywołującym szeroki oddźwięk w społeczeństwie.
- Koordynowanie pracy operacyjnej z Osobowymi Źródłami Informacji oraz ich werbowanie.
- Nadzorowanie i organizowanie działań podejmowanych przez podległe służby w zakresie poszukiwania osób ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości oraz zaginionych.
- Zapewnienie prawidłowego obiegu informacji o przestępstwach i ich sprawcach.
- Koordynowanie i współpraca z organami i instytucjami poza policyjnymi, w których zakresie działania jest ochrona stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- Inspirowanie przekształceń organizacyjnych służby kryminalnej zwiększającej efektywność jej działania.

Realizacja zadań przez KPP na terenie Powiatu wsparta jest następującymi jednostkami terenowymi:

- Komisariat Policji w Żelowie
- Posterunek Policji w Drużbicach

- Posterunek Policji w Kleszczowie
- Posterunek Policji w Klukach
- Posterunek Policji w Ruscu
- Posterunek Policji w Szczercowie

Główne obszary aktywności służb policyjnych, to podobnie jak w kraju, działania w zakresie Sekcji Drogowej oraz zmagania z szeroko pojętą drobną przestępczością. Wskaźniki przestępczości dla Powiatu Bełchatowskiego nie odbiegają znacząco od średnich: wojewódzkiej i krajowej. Cechują się trendem rosnącym, co podyktowane jest pogłębiającym się rozwarstwieniem społecznym i materialnym lokalnej społeczności. Do najczęstszych form przestępczości na terenie Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

51

na terenie Powiatu Bełchatowskiego, to kradzieże samochodów, kradzieże rzeczy cudzej. Drastycznie wzrasta liczba nieletnich przestępców, szczególnie w obszarze rozbój i wymuszenia rozbójnicze, kradzieże samochodów, kradzieże rzeczy cudzej. Spowodowane jest to znaczącym wzrostem zjawiska alkoholizmu i narkomanii wśród młodzieży szkolnej, czynników o dużej kryminogenności.

Dane statystyczne opisujące poziom bezpieczeństwa na drogach Powiatu przedstawia wykres 17.

Wykres 17. Poziom bezpieczeństwa na drogach Powiatu Bełchatowskiego w latach 1999 – 2004

Zródło: Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie, opracowanie Inwest Consulting S.A.

Obok policji o bezpieczeństwo mieszkańców na terenie Powiatu troszczy się Komenda Powiatowa PSP w Bełchatowie, mająca siedzibę przy ulicy Wspólnej 7. Posiada w dyspozycji dwa obiekty budowlane: obiekt strażniczy oraz budynek magazynowo-gospodarczy. Komenda na terenie Jednostki Ratowniczo-Gasniczej dysponuje dodatkowo bazą treningową w postaci: placu ćwiczeń, wspinalni, boiska sportowego oraz sali do ćwiczeń sportowych. Zakres działalności straży pożarnej funkcjonującej w Bełchatowie reguluje ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej. Art. 1 niniejszej ustawy, zawierający przepisy ogólne, określa zakres zadań, których obowiązek wypełnienia spoczywa na jednostkach PSP.

Zgodnie z powyższym ochrona przeciwpożarowa, będąca rdzeniem działalności jednostek PSP polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

52

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Na wyposażeniu jednostki znajduje się 5 samochodów gasniczych (w tym jeden o charakterze pojazdu ratownictwa technicznego) oraz park samochodów specjalnych: 3 pojazdy operacyjne, samochód dowódczo-sztabowy do rozpoznawania zagrożeń chemiczno-ekologicznych, samochód przeciwgazowo-dymowy, pojazd ratownictwa technicznego oraz samochód drabina. Dodatkowo w Jednostce Ratowniczo - Gasniczej KP PSP w Bełchatowie znajduje się sekcja płetwonurków wchodząca w skład "Południowej Grupy Nurkowej" województwa łódzkiego.

Realizowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Bełchatowie zadania w zasadniczy sposób wpływają na ustabilizowanie sytuacji pożarowej w podstawowych działach gospodarki w powiecie. Konsekwentna polityka jednostki wywarła pozytywny wpływ na poprawę stanu ochrony przeciwpożarowej powiatu bełchatowskiego.

Za najistotniejszy pion działalności, obok akcji przeciwpożarowych i eliminacji zagrożeń w terenie, przyjęto precyzyjne ustalenie przyczyn pożarów oraz będącą ich analizę, jako warunek podejmowania skutecznych działań zapobiegawczych oraz eliminowanie występujących nieprawidłowości.

Statystyczne ujęcie działalności jednostek straży pożarnej podległej Komendzie Powiatowej PSP w Bełchatowie na terenie Powiatu Bełchatowskiego zawiera tabela 12.

Tabela 12. Zestawienie ilości zdarzeń (pożary, miejscowe zagrożenia, alarmy fałszywe) na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 1998 - 2003, w których udział brała JRG PSP w Bełchatowie

Lata

L.P. Rodzaj zdarzenia

1998 1999 2000 2001 2002 2003

1. Pożary 252 330 284 198 311 444

2. Miejscowe

zagrożenia

103 108 223 253 314 294

3. Alarmy fałszywe 27 17 18 9 19 -

Ogółem 382 455 525 460 644 738

Dodatkowo, de istotna rola w szeroko pojętej akcji przeciwpożarowej i działaniach eliminujących miejscowe zagrożenia odgrywają również jednostki OSP znajdujące się w poszczególnych miejscowościach na terenie Powiatu Bełchatowskiego, jak również jednostki z jednostek samorządu terytorialnego sąsiadujących z Powiatem Bełchatowskim.

Tabela 13. Zestawienie ilości zdarzeń (pożary, miejscowe zagrożenia, alarmy fałszywe) w latach 1998 - 2004 na terenie powiatu Bełchatowskiego

Lata

L.P. Rodzaj zdarzenia

1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004

1. Pożary - 422 377 216 404 640 319

2. Miejscowe

zagrożenia

- 118 255 297 393 351 390

3. Alarmy fałszywe - 17 18 15 29 32 22

Ogółem 409 557 650 528 826 1023 731

Zródło: Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Bełchatowie

Wsparciem dla działań policji i straży pożarnej, zwłaszcza w sytuacjach nadzwyczajnych jest Referat ds. Zarządzania kryzysowego Ochrony Ludności i Spraw Obronnych. Dokumentem, który w sposób całościowy obejmuje problem bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Bełchatowskiego jest przyjęty w 2000 i corocznie weryfikowany Program „Bezpieczny Powiat”.

Oprócz analizy zagrożeń i potencjalnych metod rozwiązywania powstających problemów z zakresu bezpieczeństwa zawiera on również wytyczne co do współpracy poszczególnych jednostek, które w sposób pośredni bądź bezpośredni przyczyniają się do kształtowania spokojnego współżycia publicznego i eliminują niepożądane przez lokalną społeczność zdarzenia. Dodatkowymi dokumentami wspierającymi zarządzanie szeroko pojętym bezpieczeństwem powiatu są:

„Powiatowy Plan Reagowania Kryzysowego” oraz „Plan operacyjny ochrony przed powodzią Powiatu Bełchatowskiego”.

3. FINANSE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015

3.1 DOCHODY I WYDATKI POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Dochody jednostki samorządu terytorialnego w okresie objętym opracowaniem oparte były o dwie ustawy: ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 – 2003 z dnia 26 listopada 1998 roku oraz ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 roku. Zgodnie z tymi ustawami dochodami Powiatu są:

- dochody własne,
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa,
- subwencja ogólna,
- dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe powiatu oraz wpłaty od zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych powiatu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone powiatowi oraz inne zadania zlecone ustawami,
- odsetki od środków finansowych powiatu, gromadzonych na rachunkach bankowych,
- dochody z majątku powiatu.

Zgodnie z artykułem 4 ustawy o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 roku powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- edukacji publicznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej,
- polityki rodzinnej,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- kultury i ochrony dóbr kultury,
- kultury fizycznej i turystyki,
- geodezji, kartografii i katastru,
- gospodarki nieruchomościami,
- administracji architektoniczno-budowlanej,
- gospodarki wodnej,
- ochrony środowiska i przyrody,
- rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom

Dycia i zdrowia ludzi oraz środowiska,

- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- ochrony praw konsumenta,

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

56

- utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- obronności,
- promocji powiatu,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Ustawy mogą nakładać na samorząd obowiązki wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowania i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendum. Zadania z zakresu administracji rządowej powiat może wykonywać również na podstawie porozumienia z organami tej administracji. Powiat na wykonanie tych zadań otrzymuje środki finansowe.

3.2 FINANSE POWIATU W LATACH 2001 - 2004

Większość postawionych celów strategicznych wymaga dla realizacji nakładów finansowych. Podstawowa kategoria finansowa umożliwiająca aktywne działania finansowe jest nadwyżka operacyjna – czyli różnica pomiędzy dochodami a wydatkami Powiatu. Ta kwota umożliwia bezpośrednie inwestowanie a także obsługę zewnętrznych komercyjnych źródeł finansowania inwestycji.

Wykres 18. Zmiany dochodów i wydatków bieżących Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 – 2004 (w PLN)

Źródło: opracowanie Inwest Consulting S.A

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

57

Wykres przedstawia dochody i wydatki bieżące Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 – 2004. Zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale 1.3 realizacja strategii odbywać będzie się poprzez przygotowanie dokumentów operacyjnych. Dokument taki, Plan Rozwoju Lokalnego, obejmie prognozy finansowe. W czasie prac nad Planem Rozwoju Lokalnego zostanie uwzględniona wartość inwestycji oraz zostaną rozpatrzone możliwe źródła finansowania. Te dane będą podstawą prognoz finansowych na okres obowiązywania Planu Rozwoju Lokalnego.

Tabela 14 prezentuje dane dotyczące finansów Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 – 2004.

Tabela 14. Zestawienie finansów Powiatu Bełchatowskiego w latach 2001 – 2004 (w PLN)

DANE

2001 2002 2003 2004

A. DOCHODY BEZ

NADWYŻKA (1 + 2)

58 573 804 54 753 543 45 965 527 52 592 238

1. Subwencje i dotacje 53 040 344 49 189 361 41 598 476 37 352 651

Subwencje ogółem 28 528 364 26 015 397 27 554 451 26 777 786

Dotacje na zadania bieżące 24 042 214 22 603 884 13 419 293 9 874 215

Dotacje i środki ze źródeł

poza budżetowych na

inwestycje

469 766 570 080 624 732 700 650

2. Dochody własne powiatu 5 533 460 5 564 182 4 367 051 15 239 587

Podatki i opłaty lokalne 1 578 107 2 393 962 1 721 612 3 266 610

Udział w podatkach

budżetowych państwa

944 573 865 081 916 816 9 210 665

Dochody jednostek

budżetowych

12 152 580 0 0

Dochody z majątku powiatu 331 309 432 950 342 873 494 498

Odsetki od środków na

rachunkach bankowych

2 284 546 1 130 548 392 973 297 901

Pozostałe dochody 382 773 741 061 992 777 1 969 913

B. WYDATKI BIEŻĄCE 56 009 952 54 307 227 47 532 016 50 647 874

Rzeczowe 18 345 537 16 353 341 14 715 192 16 176 309

Osobowe 37 613 250 37 953 886 32 816 824 34 431 155

Koszty finansowe 51 165 0 0 40 410

C. NADWYŻKA

OPERACYJNA (A – B)

2 563 852 446 316 -1 566 489 1 944 364

Źródło: Dane Starostwo Powiatowe.

4. ANALIZA STRATEGICZNA POWIATU

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

59

4.1 OBSZARY STRATEGICZNE POWIATU

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

W ramach prac nad strategią Powiatu Bełchatowskiego wyróżniono trzy obszary strategiczne:

- obszar rozwoju gospodarczego,
- obszar problematyki społecznych,
- obszar infrastruktury technicznej.

Podział zadań własnych samorządu pomiędzy przyjęte obszary ilustruje tabela 15.

Tabela 15. Podział obszarów aktywności powiatu na obszary strategiczne

ZADANIE ZAWIERA SIĘ W OBSZARZE:

Zadania własne w zakresie: Rozwój

gospodarczy
Problematyka
Społeczna
Infrastruktura
techniczna

- 1) edukacji publicznej, TAK TAK
- 2) promocji i ochrony zdrowia, TAK
- 3) pomocy społecznej, TAK
- 4) polityki prorodzinnej, TAK
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych, TAK
- 6) transportu zbiorowego i dróg publicznych, TAK TAK
- 7) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, TAK TAK
- 8) kultury fizycznej i turystyki, TAK TAK
- 9) geodezji, kartografii i katastru, TAK
- 10) gospodarki nieruchomościami, TAK TAK
- 11) administracji architektoniczno-budowlanej, TAK
- 12) gospodarki wodnej, TAK
- 13) ochrony środowiska i przyrody, TAK TAK
- 14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, TAK TAK
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, TAK
- 16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpowodziowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, TAK TAK

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

60

ZADANIE ZAWIERA SIĘ W OBSZARZE:

Zadania własne w zakresie:

Rozwój
gospodarczy
Problematyka
Społeczna
Infrastruktura
techniczna

- 17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, TAK TAK
- 18) ochrony praw konsumenta, TAK TAK
- 19) utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, TAK TAK
- 20) obronności, TAK
- 21) promocji powiatu, TAK TAK
- 22) współpracy z organizacjami pozarządowymi. TAK TAK TAK

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Uwaga: Kolejność wymienienia obszarów nie oznacza ich hierarchizacji.

W każdym z obszarów określono kierunki – cele strategiczne, a następnie wyłoniono główne programy rozwoju. W skład programów wchodzi działania, zarówno inwestycyjne jak

i pozainwestycyjne.

Przełomem programów i działań zawartych w niniejszej Strategii rozwoju na projekty i zadania realizowane w ramach budżetu powiatu w kolejnych latach będzie Wieloletni Plan Inwestycyjny.

W poniższym rozdziale przedstawiono elementy analityczne będące bazą – algorytmem.

Analizy poniższe stały się podstawowym źródłem Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego.

Podstawowa metoda analityczna ujęta na etapie prac w zespołach były:

1. Analiza SWOT obszaru (bez wartościowania).
2. Określenie kierunków – celów wynikających z analizy SWOT.
3. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków – celów w ramach danego obszaru na matrycy stan/możliwości zmiany.
4. Określenie programów działania dotyczących obszaru zawierających określenie zakresu, mierników osiągnięcia, jednostki odpowiedzialnej i ram czasowych programu.

Dogłębna analiza, z nadaniem priorytetów poszczególnym kierunkom – celom zawarto w rozdziale 5.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

61

4.2 OBSZAR ROZWOJU GOSPODARCZEGO

W obszarze dotyczącym rozwoju gospodarczego uwzględniono przede wszystkim czynniki bezpośrednio kształtujące atrakcyjność ekonomiczną powiatu.

4.2.1 Analiza SWOT dla obszaru rozwoju gospodarczego powiatu

Analizę przeprowadzono pod kątem wyselekcjonowania programów tworzących trwałe podstawy rozwoju gospodarczego w zgodzie z koniecznością rozbudowy infrastruktury społecznej oraz racjonalnego wykorzystania i kształtowania zasobów środowiska.

SILNE STRONY SŁABE STRONY

1. Dogodne położenie powiatu wobec dróg regionu.
2. Duże rezerwy terenów na cele inwestycyjne (Strefa Przemysłowa w Kleszczowie).
3. Udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie
4. Silne podstawy gospodarcze regionu.
5. Duże nasycenie powiatu małymi i średnimi przedsiębiorstwami.
6. Obecność na terenie powiatu jednostek o charakterze strategicznym (elektrownia).
7. Bogate zasoby surowcowe powiatu obok węgla brunatnego - gliny, piaski różnej frakcji, gips, kreda jeziorna, surowce ilaste, kruszywa do budowy dróg.
8. Kompleksowa obsługa inwestorów krajowych i zagranicznych.
9. Wsparcie inwestorów w postaci dofinansowywania szkolenia niezbędnych kadr.
10. Pozytywny trend w procesie nasycenia lokalnej gospodarki instytucjami finansowymi (dostępność kredytu).
1. Wysoka stopa bezrobocia.
2. Niewystarczająca w stosunku do potrzeb i możliwości absorpcji - liczba inwestorów zlokalizowanych w powiecie.
3. Konieczność modernizacji istniejącej infrastruktury technologicznej.
4. Ograniczone środki finansowe na rozwój.
5. Niebezpieczna struktura produkcyjna ludności.
6. Słaba struktura sektorowa lokalnej gospodarki.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

62

MOŻLIWOŚCI ZAGROZENIA

1. Wzrost konsumpcji energii elektrycznej, rozbudowa istniejącej bazy gospodarczej.

2. Absorpcja środków z funduszy unijnych.
3. Dobra koniunktura gospodarcza.
4. Promocja regionu jako silnego ośrodka przemysłowego wśród inwestorów zagranicznych.
5. Dywersyfikacja struktury sektorowej rynku pracy (nowe technologie, usługi).
6. Ciągła poprawa obsługi inwestorów.
7. Modernizacja i dalsze nasycenie rejonu infrastruktura techniczna i teleinformatyczna.
8. Działania państwa w zakresie liberalizacji rynku pracy, poprawy prawa.
9. Współpraca z pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego, tworzenie systemowych rozwiązań sieciowych.
1. Uzależnienie rynku pracy od sektora wydobywczego i energetycznego.
2. Spadek konsumpcji energii w kraju.
3. Zwiększona konkurencja na rynku energii, otwarcie polskiego rynku na podmioty zagraniczne.
4. Silna konkurencja inwestycyjna w rejonie (Łódź, Częstochowa, Radomsko).
5. Nieodnawialność wykorzystywanych źródeł energii.
6. Wzrost znaczenia niekonwencjonalnych źródeł energii.
7. Ograniczenie zdolności inwestowania w park maszynowy, technologie i sferę usługową przez wydatkowanie znacznych środków finansowych na ekologię i ochronę środowiska.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

63

4.2.2 Kierunki – cele strategiczne w obszarze rozwoju gospodarczego.

W wyniku analizy SWOT obszaru rozwoju gospodarczego i cech wpływających na atrakcyjność gospodarczą powiatu, potencjał inwestycyjny oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej określono kierunki – cele strategiczne.

W rozdziale 5 określono priorytety dla kierunków – celów.

Jako kluczowe kwestie związane z rozwojem gospodarczym powiatu określono następujące kierunki – cele strategiczne:

- KG1 pomoc w dostępie do kapitału dla małych i średnich firm

Przedsięwzięcia podejmowane przez władze powiatu powinny uwzględniać wpływ oraz wsparcie dla istniejących oraz stymulowanie powstawania nowych małych i średnich przedsiębiorstw działających w sferze handlu i usług. Współpraca samorządów gmin i powiatu w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwościach korzystania z funduszy strukturalnych, organizowanie szkoleń z zakresu możliwości z ich korzystania, pozyskiwanie i upowszechnianie przez służby starosty informacji o funduszach porównań kredytowych wśród lokalnych przedsiębiorców pozytywnie oddziałują na funkcjonowanie MSP. Promowanie przedsiębiorczości, szczególnie samozatrudnienia, w znaczący sposób zmniejsza problemy związane z bezrobociem.

- KG2 wzmocniona promocja gospodarcza powiatu, jego atutów lokalizacyjnych, i przewag konkurencyjnych

Promocja gospodarcza powiatu warunkuje pozyskiwanie nowych inwestorów. Kreacja pozytywnej percepcji, modelowanie wizerunku powiatu jako silnej bazy ekonomicznej zwiększa szanse pozyskania funduszy prywatnych jak i publicznych.

- KG3 partycypacja finansowa i organizacyjna w procesie rozbudowy zdolności wytwórczych Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów S.A.” oraz Elektrowni „Bełchatów S.A.”

Kierunek realizuje cele w zakresie wzrostu wydajności i wydobycia surowców, wzrostu produkcji energii, racjonalizacji posiadanych zasobów, aktywizacji bezrobotnych mieszkańców powiatu i spadku bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy na terenie powiatu. Przyciągnięcie inwestorów bezpośrednich, krajowych i zagranicznych przez samorządy lokalne wykorzystując,

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

64

np.: powstające na zwałach elektrownie wiatrowe, Bełchatowsko - Kleszczowski Park Przemysłowo - Technologiczny, Sasiedztwo KWB Bełchatów i Elektrowni Bełchatów.

- KG4 udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie, polityka ulg i zwolnień podatkowych, pomoc organizacyjno – prawna w zakresie realizacji inwestycji

Działania związane z realizacją niniejszego celu są rdzeniem konkurencyjności regionu i jego wysokiej oceny przez inwestorów.

- KG5 utrzymanie i doskonalenie systemu jakości usług publicznych świadczonych przez władze powiatu i jego jednostki

Doskonalenie usług publicznych, w tym takDe wprowadzanie usług publicznych on-line, ma na celu podniesienie zadowolenia z obsługi przez mieszkańców i przedsiębiorców oraz budowanie zaufania i pozytywnego odbioru powiatu i jego władz. Znoszenie barier administracyjnych i zmniejszanie liczby dni niezbędnych do wydawania decyzji w istotny sposób przyczyni się do budowania dodatkowych walorów gospodarczych regionu.

- KG6 informatyzacja powiatu i podejmowanie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Ciągłe podnoszenie jakości usług publicznych świadczonych przez władze samorządowe i jego jednostki stanowi istotne ogniwo w procesie budowania zaufania ze społecznością lokalną i inwestorami, podnosi jego wiarygodność i wizerunek.

- KG7 rozwój sfery usług, szczególnie na terenach wiejskich

Aktywizacja realizowana przez ciągłe szkolenia bezrobotnych na terenach wiejskich, szczególnie dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Wsparcie bezrobotnych informacja wynikająca z okresowego badania lokalnego rynku pod kątem zapotrzebowania na rodzaje usług.

- KG8 stworzenie mechanizmów wspierających osoby rozpoczynające działalność gospodarczą

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

65

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia dla bezrobotnych chcących rozpocząć działalność gospodarczą z zakresu przedsiębiorczości, pomoc prawna i administracyjna poprzez inkubator przedsiębiorczości oraz okresowe zwolnienia z podatków lokalnych powinny zaktywizować bezrobotnych, szczególnie wśród osób młodych.

Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów w obszarze rozwoju gospodarczego prezentuje wykres 19.

Wykres 19. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów na matrycy stan/możliwości zmiany dla obszaru rozwoju gospodarczego

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

66

4.2.3 Programy w obszarze rozwoju gospodarczego powiatu.

Zgodnie z przyjętą metodyką prac z kierunków strategicznych wynikają programy, które przedstawiono poniżej. Zawarte w programach działania mają charakter inwestycyjny oraz nieinwestycyjny (w tym programowanie, działania organizacyjne podejmowane z innymi podmiotami i osobami, prawne, promocyjne itp.).

Strukturę Strategii w obszarze rozwoju gospodarczego powiatu przedstawiono na schemacie 1.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

67

Schemat 1. Programy w obszarze rozwoju gospodarczego

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

68

4.3 OBSZAR PROBLEMATYKI SPOŁECZNEJ

Zadania i przedsięwzięcia w obszarze problematyki społecznej definiują kierunki zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych regionu. Działania w tym obszarze ściśle łączą się z planami o charakterze gospodarczym, które kreując rozwój powiatu przyczyniają się do rozwiązywania niekorzystnych problemów społecznych – zwłaszcza bezrobocia.

4.3.1 Analiza SWOT dla obszaru problematyki społecznej powiatu

SILNE STRONY SŁABE STRONY

1. Prowadzone od lat planowe działania

w zakresie pomocy społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej.

2. Różnorodność form opieki nad dzieckiem oraz placówek edukacyjnych wsparta dodatkowo przez sieć placówek niepublicznych.

3. Dobra baza dydaktyczna, wykształcona kadra, bogata oferta edukacyjna wsparta dostępem do technologii informacyjnych.
 4. Funkcjonowanie szkolnictwa wyDszego – Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego Politechniki Łódzkiej w Bełchatowie.
 5. Rozbudowana infrastruktura turystyczno sportowa.
 6. Wysoki poziom jakości usług medycznych, rozbudowana baza medyczna.
 7. Mocny sektor pozarządowy zajmujący się sprawami socjalnymi w powiecie.
 1. Niedobory infrastruktury i wyposażenia w instytucjach zajmujących się polityką społeczną; wysokie koszty związane z modernizacją i wyposażeniem placówek.
 2. Wysoka liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku.
 3. Brak środków finansowych na modernizację i rozbudowę bazy edukacyjnej i medycznej.
 4. Niejasne przepisy prawne dotyczące finansowania usług medycznych.
 5. Słaba współpraca pomiędzy jednostkami edukacyjnymi a podmiotami odpowiedzialnymi za problemy wychowawcze, słaba opieka medyczna i psychologiczna na terenie szkół.
 6. Niewystarczające nasycenie regionu jednostkami odpowiedzialnymi za opiekę i rehabilitację osób niepełnosprawnych.
 7. Strukturalne niedopasowanie podaży pracy do popytu, szczególnie na terenach wiejskich, skutkujące postępującym wykluczeniem jednostek z Działu gospodarczego powiatu.
- Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

69

MOGLIWOSCI ZAGROGENIA

1. Międzynarodowe wymiany uczniów i nauczycieli (praktyki zawodowe, wizyty studyjne).
 2. Realizacja niskonakładowych programów profilaktycznych.
 3. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację programów związanych z pomocą społeczną, w tym wyposażenie placówek systemu opieki społecznej, a także modernizację infrastruktury edukacyjnej, sportowej i medycznej.
 4. Profilowanie i wzbogacanie oferty edukacyjnej.
 5. Rozwój inicjatyw rekreacyjnych i sportowych na bazie istniejących klubów i stowarzyszeń.
 1. Brak możliwości perspektywicznego planowania w kształceniu zawodowym.
 2. Wzrost bezrobocia, frustracji społecznych oraz ubożenie społeczeństwa.
 3. Brak możliwości społecznych i finansowych do realizacji planów związanych z profilowanym kształceniem.
 4. Zmniejszająca się liczba uczniów w placówkach szczebla ponadgimnazjalnego.
 5. Mały prestiż oświaty w Dziale społeczno-gospodarczym kraju.
- 4.3.2 Kierunki - cele strategiczne powiatu w obszarze problematyki społecznej

W wyniku analizy SWOT obszaru problematyki społecznej i cech wpływających na ogólnie pojmowany rozwój społeczny wyodrębniono szereg kierunków - celów strategicznych. W pośredni bądź bezpośredni sposób realizacja celów przyczynia się do wzrostu jakości życia mieszkańców powiatu, realizując działania podane przez szeroki wachlarz interesantów. Poszczególne cele – kierunki strategiczne prezentują się następująco:

- KS1 przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo i ograniczającej lub uniemożliwiającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i gospodarczym
- Podejmowanie inicjatyw związanych z aktywizacją osób bezrobotnych, bezdomnych, osób uzależnionych, zwolnionych z zakładów karnych, chorych psychicznie, jest konieczne z punktu

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

70

widzenia skutków wykluczenia ze społeczności. Efektywne przeciwdziałanie bezrobociu i nierównością społeczną w powiecie wymaga podejmowania kompleksowych działań na wielu płaszczyznach, ponieważ należy oddziaływać zarówno na pracodawców (firmy), jak i na bezrobotnych. Tym samym realizacja działań związanych z aktywizacją (szkolenia, kursy wsparcia informacyjnego) musi być uzupełnieniem działań inwestycyjnych mających stymulować powstawanie nowych miejsc pracy.

- KS2 przygotowanie systemu monitorowania całości działań z obszaru zmian strukturalnych lokalnej gospodarki

Realizacja celu oddziałuje pozytywnie na szybkość obiegu informacji na temat lokalnego rynku pracy a tym samym przyczynia się do walki z bezrobociem.

KS3 prowadzenie okresowych analiz w zakresie zapotrzebowania na rodzaje i kierunki szkoleń połączone z projektowaniem długofalowego programu praktyk zawodowych pod kątem zapotrzebowania lokalnego rynku pracy

Analizy i projekcje mają na celu eliminację luk i niedostosowań na rynku pracy, badanie struktury rynku i modelowanie kształcenia zawodowego w oparciu o najnowsze dane powinno doprowadzić do zmniejszenia natężenia problemu bezrobocia.

- KS4 wzrost poziomu oferowanych usług i polepszanie skuteczności działań urzędów pracy przez zatrudnianie wykwalifikowanej kadry (licencje, wykształcenie wyższe)
- Działanie wpisuje się w idee trwałego wzrostu jakości usług sektora publicznego.
- KS5 uzdrowienie niebezpiecznej struktury bezrobocia

Działanie ma na celu eliminację ze struktury bezrobocia grup wysokiego ryzyka (bezrobotnych pozostających w rejestrze powyżej 12 miesięcy, bezrobotnych bez prawa do zasiłku, młodych bezrobotnych, bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, bezrobotnych kobiet, bezrobotnych mieszkających na wsi).

- KS6 wzrost poziomu edukacji jako czynnika warunkującego eliminację barier i niedopasowań ilościowych i jakościowych na rynku pracy

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

71

Ciągłe szkolenia zawodowe z uwzględnieniem aktualnych trendów po stronie popytowej rynku pracy i propagowanie idei samozatrudnienia są istotnym czynnikiem w procesie walki z bezrobociem

- KS7 wysoka jakość kształcenia i wszechstronny rozwój ucznia przy wykorzystaniu nowoczesnych form i metod nauczania

Sekularne dbanie o rozwój młodzieży uznane należy za filar przyszłej konkurencyjności powiatu, szczególnie w obszarze kwalifikacji podanej strony rynku pracy.

- KS8 poprawa warunków edukacji oraz wychowania dzieci i młodzieży

Wysoki standard bazy edukacyjnej wraz z wysoką jakością usług warunkuje zdrowe funkcjonowanie lokalnej społeczności i jej rozwój w horyzoncie długookresowym.

- KS9 budowa nowych bądź modernizacja istniejących obiektów i placówek działających w systemie oświaty, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i opieki społecznej
- Modernizacja w/w obiektów, wsparta dodatkowo ich wyposażeniem, bezpośrednio oddziałuje na wzrost efektywności ich funkcjonowania a tym samym wpływa na poprawę jakości usług świadczonych przez sektor publiczny na terenie powiatu. W efekcie podnosi standardy jakościowe życia lokalnej społeczności.

- KS10 zbieranie i dystrybucja informacji służącej promocji i rozwojowi dorobku programowego instytucji kultury z terenu powiatu

Działanie ma na celu promocję unikatowych parametrów kulturalnych powiatu zarówno wewnątrz jednostki jak i w otoczeniu.

- KS 11 realizacja Powiatowego Centrum Sportu

Urzeczywistnienie koncepcji Powiatowego Centrum Sportu, jako przedsięwzięcia o istotnym wpływie na rozwój powiatowych obiektów sportu i rekreacji, pozytywnie oddziałuje na rozwój kultury i sportu wśród lokalnej społeczności.

- KS 12 opracowanie spójnego programu ochrony zabytków (rewitalizacja zabytkowego dworu w Słupi, gm. Kluki)

Cel wpisuje się w szereg działań mających na celu ochronę dziedzictwa narodowego na terenie powiatu.

Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów w obszarze problematyki społecznej prezentuje wykres 20.

Wykres 20. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów na matrycy stan/możliwości zmiany w obszarze problematyki społecznej

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

4.3.3 Programy w obszarze problematyki społecznej.

Zgodnie z przyjętą metodyką prac z kierunków strategicznych wynikają programy, które przedstawiono poniżej. Duża część zadań i projektów związanych z realizacją ww. celów ma charakter nieinwestycyjny.

Struktura Strategii w obszarze problematyki społecznej powiatu przedstawiono na schemacie 2.

Schemat 2. Programy w obszarze problematyki społecznej

4.4 OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Obszar infrastruktury technicznej, będący istotnym elementem w procesie zarządzania JST, stanowi podstawę dla wielu zadań strategicznych i w sposób bezpośredni wpływa na atrakcyjność gospodarczą i jakość życia w powiecie.

4.4.1 Analiza SWOT dla obszaru infrastruktury technicznej powiatu

SILNE STRONY SŁABE STRONY

1. Niskie ceny surowców mineralnych i energii.
2. Dobry stan techniczny instalacji gazowej oraz sieci wodociągowej.
3. Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania powiatu.
4. Nasycenie powiatu dużą ilością infrastruktury o charakterze proinwestycyjnym.
5. Dogodna lokalizacja, bliskość istotnych ciągów dróg krajowych.
6. Dostosowanie tras komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców.

1. Brak obwodnic na terenie powiatu.
2. Przestarzały układ drogowy. Zły stan techniczny nawierzchni dróg.
3. Niszczące urządzenia bezpieczeństwa i infrastruktury (barierki, znaki drogowe, przystanki itp.).
4. Negatywny wpływ szkód górniczych na stan infrastruktury przestrzenno – środowiskowej

MOŻLIWOŚCI ZAGROŻENIA

1. Możliwość pozyskania znacznego wsparcia z funduszy strukturalnych.
2. Współpraca z zarządcami nieruchomości i spółdzielniami mieszkaniowymi przy realizacji sieci uzbrojenia technicznego.
1. Wzrost kosztów organizacji komunikacji zbiorowej.
2. Trudna współpraca z zarządcą dróg krajowych.
3. Nieuregulowane sprawy własnościowe blokujące niektóre inwestycje i projekty.
4. Sztywny układ budżetu, brak wolnych zasobów finansowych.
5. Wysokie koszty zastosowania ekologicznych

źródeł ciepła i ich późniejszej eksploatacji.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

76

4.4.2 Kierunki - cele strategiczne w obszarze infrastruktury technicznej

Wynikiem analizy SWOT w obszarze jest określenie kierunków - celów strategicznych.

- KI 1 Stopniowa rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków oraz budowa nowych (w tym niekonwencjonalnych) dla poprawy jakości wód otwartych oraz środowiska

Zakładając dalszy rozwój gospodarczy Powiatu Bełchatowskiego powstawanie nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni (zwiększanie mocy) jest warunkiem sine qua non rozwoju zgodnego z tezami wzrostu zrównoważonego.

- KI 2 modernizacja i rozbudowa infrastruktury energetycznej służącej maksymalnemu wykorzystaniu potencjału tkwiącego w elektrowniach

Rozbudowa skupia się głównie na doprowadzeniu sieci energetycznej do nowych terenów pod działalność inwestycyjną, modernizacja podyktowana jest koniecznością utrzymania standardów jakościowych.

- KI 3 racjonalizacja zarządzania siecią ciepłowniczą, szersze wykorzystanie ekologicznych nośników (gaz płynny, olej)

Wykorzystanie istniejących możliwości tkwiących w potencjale elektrowni pozwala na efektywne zarządzanie siecią ciepłowniczą. Przechodzenie na proekologiczne nośniki energii jest koherentne z wizją rozwoju otoczenia gospodarczego przyjaznego środowisku.

- KI 4 sukcesywna rozbudowa sieci gazownictwa

Rozbudowa powinna dać do objęcia jak największej liczby podmiotów dostępem do sieci gazowniczej. Element ten jest istotny ze względu na rosnącą pozycję gazu ziemnego jako alternatywy dla obecnych surowców energetycznych.

- KI 5 rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

77

Rozwój gospodarczy regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców w dużej mierze uwarunkowane są dostępnością do usług telekomunikacyjnych, w szczególności do usług telefonii cyfrowej oraz szerokopasmowego dostępu do Internetu.

- KI 6 sukcesywna poprawa stanu środowiska poprzez działalność edukacyjną oraz inwestycyjną (rekultywacja terenów odkrywkowych)

Działania wpisują się w powszechnie akceptowany paradygmat zrównoważonego rozwoju, prowadzi do ochrony walorów i dziedzictwa środowiskowego dla przyszłych pokoleń.

- KI 7 budowa obwodnicy miasta Bełchatowa w ciągu drogi krajowej nr 8

Celem działania jest rozładowanie natężenia ruchu w centrum miasta Bełchatowa, oraz zmniejszenie ilości kolizji komunikacyjnych. Zahamowanie destruktywnego oddziaływania pojazdów (szczególnie ciężarowych) na stan techniczny nawierzchni dróg znajdujących się w obrębie miasta.

- KI 8 organizowanie ruchu komunikacyjnego poprzez budowę sygnalizacji świetlnej

Organizowanie ruchu zmierza do maksymalnego zagwarantowania mieszkańcom bezpieczeństwa komunikacyjnego. Bezpośrednim celem jest zmniejszenie ilości wypadków i kolizji w obrębie skrzyżowań o bardzo wysokim wskaźniku natężenia ruchu.

- KI 9 poprawa połączeń wewnątrz powiatu. Modernizacja dróg, w szczególności tych które mają wpływ na rozwój strefy przemysłowej

Dobre drogi to łatwiejszy dostęp do terenów przeznaczonych do lokalizacji inwestycji.

- KI 10 poprawienie płynności ruchu, na drodze wojewódzkiej Nr 484 Bełchatów – Żelów – Łask poprzez budowę obwodnicy w Żelowie

Cel to rozładowanie natężenia ruchu pojazdów przejeżdżających tranzytem. Zmniejszenie ruchu na wąskich ulicach Żelowa.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

78

- KI 11 reorganizacja układu komunikacyjnego miasta Bełchatowa. Wyprowadzenie skomasowanego ruchu pojazdów z centrum miasta. Rewitalizacja centrum miasta.

Realizacja zadania doprowadzić powinna do zmniejszenia natężenia ruchu i hałasu oraz zwiększenia liczby miejsc parkingowych wewnątrz miasta.

- KI 12 przebudowa infrastruktury komunikacyjnej pod względem bezpieczeństwa. Budowa chodników, parkingów, ścieżek rowerowych

Idea jest zmniejszenie zagrożenia dla życia i zdrowia mieszkańców powiatu, głównych użytkowników dróg.

- KI 13 stała poprawa stanu środowiska i ekologii poprzez edukację społeczeństwa, racjonalne wykorzystanie odpadów (rozbudowa składowiska odpadów w Woli Kruszynskiej) i surowców odpadowych elektrowni i kopalni, sanitacje wsi oraz organizację subregionalnej stacji przetwarzania

Cel w pełni wpisuje się w dywotne potrzeby lokalnej społeczności gwarantując poprawę życia mieszkańców powiatu.

- KI 14 prowadzenie działań na rzecz ograniczenia skutków oddziaływania KWB i elektrowni na sferę obiegu wody w przyrodzie oraz w celu wykorzystania istniejących i przyszłych zasobów wodnych przez przemysł, rekreację, rybołówstwo i gospodarkę komunalną

Głównym zadaniem lokalnych władz powinno być wsparcie KWB w proekologicznej polityce, jak również podejmowanie działań niezależnych zmierzających do poprawy obiegu wody.

- KI 15 kontynuowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza przez Elektrownię „Bełchatów”

Realizacja celu w znaczący sposób poprawia jakość atmosfery na terenie powiatu.

Mapowanie grup strategicznych dla kierunków – celów obszaru infrastruktury technicznej prezentuje wykres 21.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

79

Wykres 21. Mapowanie grup strategicznych dla kierunków-celów na matrycy stan/możliwości zmiany w obszarze infrastruktury technicznej

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

4.4.3 Programy w obszarze infrastruktury technicznej.

Zgodnie z przyjętą metodyką prac z kierunków strategicznych wynikają programy, które przedstawiono poniżej. Dla obszaru „infrastruktura techniczna” wyróżnione zostały trzy programy. Zawarte w programach działania mają charakter inwestycyjny oraz nieinwestycyjny (w tym programowanie, działania organizacyjne podejmowane z innymi podmiotami i osobami, prawne, promocyjne, partnerstwo publiczno-prywatne itp.).

Struktura Strategii w obszarze infrastruktury technicznej przedstawiono na schemacie 3.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

80

Schemat 3. Programy w obszarze infrastruktury technicznej

5. BILANS STRATEGICZNY POWIATU

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

82

5.1 ANALIZA JAKOŚCIOWA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Bilans jakościowy dokonany został w oparciu o wykorzystanie algorytmu SWOT. Metoda ta jest powszechnie wykorzystywana na etapie analizy strategicznej. Opiera się ona na ocenie sytuacji obecnej na płaszczyźnie ekonomicznej, technologicznej, prawno – politycznej oraz społecznej i wyznaczeniu na jej podstawie silnych i słabych stron podmiotu badania oraz możliwości i szans tkwiących w otoczeniu.

SILNE STRONY POWIATU

Dogodne położenie powiatu wobec dróg regionu i silne podstawy gospodarcze.

Duże rezerwy terenów na cele inwestycyjne; (Strefa Przemysłowa w Kleszczowie).

Udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie.

Duże nasycenie powiatu małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

Obecność na terenie powiatu jednostek o charakterze strategicznym (elektrownia).

Bogate zasoby surowcowe powiatu (obok węgla brunatnego - gliny, piaski różnej frakcji, gips, kreda jeziorna, surowce ilaste, kruszywa do budowy dróg).

Kompleksowa obsługa inwestorów krajowych i zagranicznych.

Pozytywny trend w procesie nasycenia lokalnej gospodarki instytucjami finansowymi (dostępność kredytu).

Różnorodność form opieki nad dzieckiem oraz placówek edukacyjnych wsparta dodatkowo przez sieć placówek niepublicznych.

Dobra baza dydaktyczna, wykształcona kadra, bogata oferta edukacyjna wsparta dostępem do technologii informacyjnych.

Funkcjonowanie szkolnictwa wyższego – Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego Politechniki Łódzkiej z siedzibą w Bełchatowie.

Rozbudowana infrastruktura turystyczno sportowa.

Wysoki poziom jakości usług medycznych, rozbudowana baza medyczna.

Mocny sektor pozarządowy zajmujący się sprawami społecznymi w powiecie.

Dobry stan techniczny instalacji gazowej oraz sieci wodociągowej.

Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

83

SŁABOŚCI POWIATU

Wysoka stopa bezrobocia.
 Niewystarczająca w stosunku do potrzeb i możliwości absorpcji - liczba inwestorów zlokalizowanych w powiecie.
 Konieczność modernizacji istniejącej infrastruktury technologicznej.
 Ograniczone środki finansowe na rozwój.
 Niebezpieczna struktura produkcyjna ludności.
 Szywna struktura sektorowa lokalnej gospodarki.
 Niedobory infrastruktury i wyposażenia w instytucjach zajmujących się polityką społeczną; wysokie koszty związane z modernizacją i wyposażeniem placówek.
 Wysoka liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku.
 Brak środków finansowych na modernizację i rozbudowę bazy edukacyjnej i medycznej.
 Niejasne przepisy prawne dotyczące finansowania usług medycznych.
 Słaba współpraca pomiędzy jednostkami edukacyjnymi a podmiotami odpowiedzialnymi za problemy wychowawcze, słaba opieka medyczna i psychologiczna na terenie szkół.
 Niewystarczające nasycenie regionu jednostkami odpowiedzialnymi za opiekę i rehabilitację osób niepełnosprawnych.
 Brak obwodnic na terenie powiatu.
 Przeciążony układ drogowy. Zły stan techniczny nawierzchni dróg.
 Niszczące urządzenia bezpieczeństwa i infrastruktury (barierki, znaki drogowe, przystanki itp.).
 Negatywny wpływ szkód górniczych na stan infrastruktury przestrzenno – środowiskowej.
 Strukturalne niedopasowanie podaży pracy do popytu, szczególnie na terenach wiejskich, skutkujące postępującym wykluczeniem jednostek z życia gospodarczego powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

84

SZANSE DLA POWIATU

Wzrost konsumpcji energii elektrycznej, rozbudowa istniejącej bazy gospodarczej.
 Absorpcja środków z funduszy unijnych.
 Dobra koniunktura gospodarcza.
 Promocja regionu jako silnego ośrodka przemysłowego wśród inwestorów zagranicznych.
 Dywersyfikacja struktury sektorowej rynku pracy (nowe technologie, usługi).
 Ciągła poprawa obsługi inwestorów.
 Modernizacja i dalsze nasycenie rejonu infrastruktura techniczna i teleinformatyczna.
 Działania państwa w zakresie liberalizacji rynku pracy, poprawy prawa.
 Współpraca z pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego, tworzenie systemowych rozwiązań sieciowych.
 Międzynarodowe wymiany uczniów i nauczycieli (praktyki zawodowe, wizyty studyjne).
 Realizacja niskonakładowych programów profilaktycznych.
 Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację programów związanych z pomocą społeczną, w tym wyposażenie placówek systemu opieki społecznej, a także modernizację infrastruktury edukacyjnej, sportowej i medycznej.
 Rozwój inicjatyw rekreacyjnych i sportowych na bazie istniejących klubów i stowarzyszeń.

Możliwość pozyskania znacznego wsparcia z funduszy strukturalnych.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

85

ZAGROZENIA DLA POWIATU

Uzależnienie rynku pracy od sektora wydobywczego i energetycznego.
 Spadek konsumpcji energii w kraju.
 Zwiększona konkurencja na rynku energii, otwarcie polskiego rynku na podmioty zagraniczne.
 Silna konkurencja inwestycyjna w rejonie (Łódź, Częstochowa, Radomsko).
 Nieodnawialność wykorzystywanych źródeł energii.
 Wzrost znaczenia niekonwencjonalnych źródeł energii.
 Ograniczenie zdolności inwestowania w park maszynowy, technologie i sferę usługową przez wydatkowanie znacznych środków finansowych na ekologię i ochronę środowiska.
 Brak możliwości perspektywicznego planowania w kształceniu zawodowym.

Wzrost bezrobocia, frustracji społecznych oraz ubożenie społeczeństwa.
Brak możliwości społecznych i finansowych do realizacji planów związanych z profilowanym kształceniem.

Zmniejszająca się liczba uczniów w placówkach średniego ponadgimnazjalnego.

Mały prestiż oświaty w Dyciu społeczno-gospodarczym kraju

Wzrost kosztów organizacji komunikacji zbiorowej.

Trudna współpraca z zarządcą dróg krajowych.

Nieuregulowane sprawy własnościowe blokujące niektóre inwestycje i projekty.

Słaby układ budżetu, brak wolnych zasobów finansowych.

Wysokie koszty zastosowania ekologicznych źródeł ciepła i ich późniejszej eksploatacji.

5.2 ANALIZA ILOŚCIOWA - PRIORYTETY ROZWOJOWE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Bilans strategiczny jest zestawieniem różnych czynników o różnej wadze w jeden spójny obraz pomocny przy określaniu priorytetów rozwojowych. Celem bilansu strategicznego w klasycznym podejściu jest znalezienie najkorzystniejszej strategii rozwoju na rynku. Niemniej ze względu na specyfikę zadań stojących przed powiatem, a głównie potrzeby zrównoważonego rozwoju postanowiono postawić się nieco innym podejściem.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

86

Wstępna analiza dokonana w trzech obszarach wskazała zarówno wagi, jak i układ kierunków – celów na matrycy stan/możliwości zmiany.

Dla wyłonienia priorytetów rozwoju powiatu wykorzystano zaprezentowane w rozdziale

4 mapowanie celów kierunków w ramach każdego obszaru strategicznego.

Łączne równanie wskazujące priorytet kierunku celu było następujące:

Priorytet = Waga x Możliwość zmiany x Możliwość finansowania – Stan aktualny

Gdzie:

- „waga” to odpowiedź na pytanie, jakim spośród trzech zagadnień (infrastruktura społeczna, rozwój gospodarczy i infrastruktura techniczna) służy dany cel. Za każdy cel – jeden punkt;

- „możliwość zmiany” określono w skali 0 – brak możliwości zmiany, 1 – pełna możliwość zmiany w zakresie celu, 2 – duża możliwość zmiany;

- „możliwość finansowania” określono w skali 0 – brak możliwości finansowania, 1 – możliwość częściowego finansowania (lub cel wymaga niezbyt dużych nakładów), 2 – możliwość dużego finansowania zewnętrznego (badz cel niskonakładowy);

- „stan aktualny” określono w skali – 0 – niezadowolający, 1 – niezły, 2 – dobry (ze względu na potrzeby zrównoważonego rozwoju ten składnik jest odejmowany).

Za priorytetowe przyjęto zadania, których wyliczony priorytet wynosił od sześciu punktów (połowy ilości maksymalnej).

Tabela 16. Priorytetowe kierunki-cele Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego

Symbol Kierunek – cel Wartość priorytetu

OBSZAR ROZWOJU GOSPODARCZEGO

KG3

partycypacja finansowa i organizacyjna w procesie rozbudowy zdolności wytwórczych Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów S.A.” oraz Elektrowni „Bełchatów S.A..

11 kierunek priorytetowy

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

87

OBSZAR ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Symbol Kierunek – cel Wartość priorytetu

KG4

Udostępnianie terenów uzbrojonych we wszystkie media po preferencyjnej cenie, polityka ulg i zwolnień podatkowych, pomoc organizacyjno-prawna w zakresie realizacji inwestycji.

11 kierunek priorytetowy

KG1 Pomoc w dostępie do kapitału dla małych i średnich firm. 8 kierunek priorytetowy

KG2

Wzmocniona promocja gospodarcza powiatu, jego atutów lokalizacyjnych, i przewag konkurencyjnych.

7 kierunek priorytetowy

KG8

Stworzenie mechanizmów wspierających osoby
rozpoczynające działalność gospodarczą.

7 kierunek priorytetowy

KG5

Utrzymanie i doskonalenie systemu jakości usług publicznych
świadczonej przez władze powiatu i jego jednostki.

3

KG6

Informatyzacja powiatu i podejmowanie działań na rzecz
rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

3

KG7 Rozwój sfery usług, szczególnie na terenach wiejskich. 2

OBSZAR PROBLEMATYKI SPOŁECZNEJ

KS1

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które ze
względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym
staraniem zaspokoić potrzeb życiowych i znajdują się w
sytuacji powodującej ubóstwo i ograniczającej lub
uniemożliwiającej uczestnictwo w życiu zawodowym,
społecznym i gospodarczym.

8 kierunek priorytetowy

KS11 Realizacja Powiatowego Centrum Sportu. 8 kierunek priorytetowy

KS12

Opracowanie spójnego programu ochrony zabytków
(rewitalizacja zabytkowego dworu w Słupi, gm. Kluki)

8 kierunek priorytetowy

KS2

Przygotowanie systemu monitorowania całości działań z
obszaru zmian strukturalnych lokalnej gospodarki.

7 kierunek priorytetowy

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

88

Symbol Kierunek – cel Wartość priorytetu

OBSZAR PROBLEMATYKI SPOŁECZNEJ

KS6

Wzrost poziomu edukacji jako czynnika warunkującego
eliminację barier i niedopasowań ilościowych i jakościowych
na rynku pracy.

7 kierunek priorytetowy

KS7

Wysoka jakość kształcenia i wszechstronny rozwój ucznia
przy wykorzystaniu nowoczesnych form i metod nauczania.

7 kierunek priorytetowy

KS5 Uzdrawienie niebezpiecznej struktury bezrobocia. 4

KS3

Prowadzenie okresowych analiz w zakresie zapotrzebowania
na rodzaje i kierunki szkoleń połączone z projektowaniem
długofalowego programu praktyk zawodowych pod kątem
zapotrzebowania lokalnego rynku pracy.

3

KS4

Wzrost poziomu oferowanych usług i polepszanie
skuteczności działań urzędów pracy przez zatrudnianie
wykwalifikowanej kadry (licencje, wykształcenie wyższe).

3

KS8

Poprawa warunków edukacji oraz wychowania dzieci i
młodzieży.

3

KS10

Zbieranie i dystrybucja informacji słu"aca promocji i rozwojowi dorobku programowego instytucji kultury z terenu powiatu.

3

KS9

Budowa nowych badz modernizacja istniejących obiektów i placówek działających w systemie oświaty, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i opieki społecznej.

1

OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KI7

Budowa obwodnicy miasta Bełchatowa w ciągu drogi krajowej nr 8.

12 kierunek priorytetowy

KI8

Organizowanie ruchu komunikacyjnego poprzez budowę sygnalizacji świetlnej.

8 kierunek priorytetowy

KI9

Poprawa połączeń wewnątrz powiatu. Modernizacja dróg, w szczególności tych które mają wpływ na rozwój strefy przemysłowej.

8 kierunek priorytetowy

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

89

Symbol Kierunek – cel Wartość priorytetu

OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KI13

Stała poprawa stanu środowiska i ekologii poprzez edukację społeczeństwa, racjonalne wykorzystanie odpadów (rozbudowa składowiska odpadów w Woli Kruszynskiej) i surowców odpadowych elektrowni i kopalni, sanitację wsi oraz organizację subregionalnej stacji przetwarzania.

8 kierunek priorytetowy

KI6

Sukcesywna poprawa stanu środowiska poprzez działalność edukacyjną oraz inwestycyjną (rekultywacja terenów odkrywkowych).

7 kierunek priorytetowy

KI14

Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia skutków oddziaływania KWB i elektrowni na sferę obiegu wody w przyrodzie oraz w celu wykorzystania istniejących i przyszłych zasobów wodnych przez przemysł, rekreację, rybołówstwo i gospodarkę komunalną.

7 kierunek priorytetowy

KI10

Poprawienie płynności ruchu ,na drodze wojewódzkiej Nr 484 Bełchatów – Żelów – Łask poprzez budowę obwodnicy w Żelowie.

6 kierunek priorytetowy

KI11

Reorganizacja układu komunikacyjnego miasta Bełchatowa. Wyprowadzenie skomasowanego ruchu pojazdów z centrum miasta. Rewitalizacja centrum miasta.

4

KI2

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury energetycznej słu"acej maksymalnemu wykorzystaniu potencjału tkwiącego

w elektrowniach.

3

KI3

Racjonalizacja zarządzania siecią ciepłowniczą, szersze wykorzystanie ekologicznych nośników (gaz płynny, olej).

3

KI4 Sukcesywna rozbudowa sieci gazownictwa. 3

KI5 Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej. 3

KI12

Kontynuowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza przez Elektrownie „Bełchatów”.

3

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

90

Symbol Kierunek – cel Wartość priorytetu

OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KI12

Przebudowa infrastruktury komunikacyjnej pod względem bezpieczeństwa. Budowa chodników, parkingów, ścieżek rowerowych.

3

KI1

Stopniowa rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków, systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz budowa nowych dla poprawy jakości wód otwartych oraz środowiska.

1

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A. Pełne obliczenia są zawarte w materiałach roboczych.

Graficzna prezentacja priorytetowych kierunków rozwoju dla powiatu prezentuje wykres 22.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 –

2015_____

91

0

2

4

6

8

10

12

14

KG3 KG4 KG1 KG2 KG8 KG5 KG6 KG7 KS1 KS11 KS12 KS2 KS6 KS7 KS5 KS3 KS4 KS8 KS10 KS9 KI7 KI8 KI9 KI13 KI6 KI14 KI10 KI11 KZ15 KI2 KI3 KI4 KI5 KI12 KI1

Wykres 22. Bilans strategiczny kierunków-celów strategii Powiatu Bełchatowskiego

Źródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

6. WIZJA ROZWOJU POWIATU

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

93

Rozpoznanie uwarunkowań przestrzennych funkcjonowania powiatu, pogłębiona analiza sytuacji społeczno-gospodarczej, ocena bazy infrastrukturalnej i synteza różnych czynników zewnętrznych wraz z określeniem priorytetów rozwojowych pozwoliła na sformułowanie wizji dalszego energicznego rozwoju, zarówno na płaszczyźnie przemysłowej jak i usługowej. Wizja Powiatu Bełchatowskiego przedstawia się następująco:

POWIAT BEŁCHATOWSKI – LIDER ROZWOJU GOSPODARCZEGO REGIONU, NASTAWIONY NA TRWAŁY WZROST JAKOŚCI ŻYCIA I BEZPIECZENSTWA MIESZKANCÓW. POWIAT OTWARTY NA WSPÓŁPRACĘ Z OTOCZENIEM, WSPIERAJĄCY AKTYWNOŚĆ I INICJATYWĘ, KONTYNUUJĄCY SKUTECZNĄ POLITYKĘ PROMOCJI WARTOŚCI INWESTYCYJNYCH ORAZ PRZEWAG LOKALIZACYJNYCH. POWIAT DBAJĄCY O STAN DZIEDZICTWA ŚRODOWISKA NATURALNEGO ZGODNIE Z IDEĄ ZRÓWNOWAGOWANEGO ROZWOJU.

Priorytetowe cele strategiczne powiatu służące urzeczywistnieniu wizji to przede wszystkim:

- wykorzystanie potencjału gospodarczego powiatu (elektrownia, kopalnia, strefa przemysłowa – technologiczna),
- niwelowanie różnic społecznych wynikających z wzrostu bezrobocia,
- poszerzanie portfela edukacyjnego celem wzrostu wykształcenia mieszkańców powiatu

oraz zwiększenia ich szans na rynku pracy,

- rozwój w zgodzie z ochroną lokalnych walorów środowiskowych.

Rozwój zrównoważony powiatu – zasady realizacji jego wizji rozwoju.

Realizacja wizji rozwoju powiatu opierać się powinna o dwa kierunki oddziaływania:

1. Osiąganie mocnej pozycji konkurencyjnej i budowanie potencjału rozwojowego w oparciu o jego mocne strony i przy wykorzystaniu tkwiących w otoczeniu możliwości.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

94

2. Zapewnienie rosnącej jakości życia poprzez niwelowanie słabych stron powiatu.

Realizacja wizji rozwoju powiatu prowadzić powinna do ciągłej poprawy jakości życia mieszkańców regionu oraz systematycznego poprawiania pozycji konkurencyjnej powiatu. Zarządzanie w oparciu o paradygmat zrównoważonego rozwoju, którego istotą jest postęp jakościowy bądź ilościowy na wszystkich płaszczyznach funkcjonowania JST (gospodarka, polityka społeczna, infrastruktura, ekologia) doprowadzi do zwiększenia się atrakcyjności powiatu.

Zrównoważony rozwój ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze Powiatu nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów cząstkowych, ale jedynie takich, które zgodne są z celami strategicznymi.

Realizacja wizji jest procesem długotrwałym, elastycznym, podlegającym ciągłej kontroli i modyfikacji. W trakcie realizacji wizji w planach powinny dominować zadania wykorzystujące silne strony i możliwości nie zaś działania skupiające się na eliminacji słabych parametrów.

Długotrwała realizacja wizji skoncentrowanej na poprawie konkurencyjności i rozwoju społeczno – gospodarczym powinna bazować na spójnych zasadach:

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego powiatu:

1. Zasada maksymalizacji korzyści aglomeracji – szybsze tworzenie połączeń sieciowych pomiędzy skupiskami jednostek biznesowych – zapewnienie kompletnej obsługi.

2. Zasada równowagi rozwoju – niwelowania słabych i wzmocnienia silnych stron powiatu – w praktyce oznaczająca konieczność równowagi interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych.

3. Zasada kompleksowego podejścia do zagadnień rozwoju - zintegrowanego planowania.

4. Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców.

5. Zasada uspołecznienia procesów podejmowania decyzji – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania powiatu.

6. Zasada koordynacji i partnerstwa – współdziałania przy realizacji nadrzędnych celów rozwojowych.

7. Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

95

8. Zasada urynkowania – pełnego i efektywnego wykorzystania możliwości stwarzanych przez uwarunkowania gospodarcze.

9. Zasada przystępności – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Powyższe zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej Strategii, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej Powiatu Bełchatowskiego w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

Warto tu przytoczyć misję powiatu bełchatowskiego zawartą w strategii rozwoju opracowanej w 2001 roku:

„Poprawa warunków życia i wzrost poziomu cywilizacyjnego mieszkańców powiatu bełchatowskiego poprzez: edukację, promocję i wykorzystanie istniejących zasobów, usprawnienie organizacji w sferze gospodarczej i społecznej oraz rozszerzenie działalności inwestycyjnej.”

Wypracowana podczas prac zespołu ds. strategii wizja rozwoju powiatu jest kontynuacją misji z roku 2001.

Struktura strategii w układzie grafu przedstawiono na schemacie 4.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

96

Schemat 4. Struktura Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

97

W tabeli 17 zaprezentowano wszystkie programy należące do Strategii Rozwoju Powiatu

Bełchatowskiego z przedstawionym graficznie planowanym okresem ich realizacji. Obszary zacenione pokazują okres projektowanej aktywności w ramach poszczególnych programów. Karty programów zamieszczono w załączniku.

Tabela 17. Zestawienie programów dla Powiatu Bełchatowskiego

Zadanie Działanie Realizacja planowana w latach

Symb

ol

Tytuł Nr Tytuł '05 '06 '07 '08 '09 '10 '11 '12 '13 '14 '15 po '15

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

1 Pomoc w dostępie do kapitału dla firm, współpraca samorządów gmin i powiatu w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwościach korzystania z funduszy strukturalnych, organizowanie szkoleń z zakresu możliwości z ich korzystania, pozyskiwanie i upowszechnianie przez służby starosty informacji o funduszach pożyczek kredytowych wśród lokalnych przedsiębiorców.

2 Stworzenie mechanizmów wspierających osoby rozpoczynające działalność gospodarczą, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia dla bezrobotnych chcących rozpocząć działalność gospodarczą z zakresu przedsiębiorczości, pomoc prawna i administracyjna poprzez inkubator przedsiębiorczości, okresowe zwolnienia z podatków lokalnych.

RG1

3 Likwidacja barier administracyjnych, rejestracja firmy w 1 dzień, informatyzacja usług, zmniejszenie liczby dni niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej.

Przyciągnięcie

inwestorów

bezpośrednich,

krajowych i

zagranicznych

1 Wykorzystanie atutów Bełchatowsko - Kleszczowskiego

Parku Przemysłowo - Technologicznego, Sąsiedztwo

KWB Bełchatów i Elektrowni Bełchatów.

RG2

2 Zachęty w lokalnych przepisach podatkowych, propozycje dla inwestorów i podmiotów już funkcjonujących, które tworzą nowe miejsca pracy.

RG3 Wsparcie rozwoju

sektora

wydobywczego,

energetycznego oraz

ich zaplecza

1 Partycypacja finansowa i organizacyjna w procesie

rozbudowy zdolności wytwórczych Kopalni Węgla

Brunatnego „Bełchatów S.A.” oraz Elektrowni „Bełchatów

S.A.”.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

98

Zadanie Działanie Realizacja planowana w latach

Symb

ol

Tytuł Nr Tytuł '05 '06 '07 '08 '09 '10 '11 '12 '13 '14 '15 po '15

Aktywizacja

bezrobotnych i

eliminacja zjawiska

wykluczenia

społecznego

1 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które

ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie

własnym staraniem zaspokoić potrzeb życiowych i

znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo i

ograniczającej lub uniemożliwiającej uczestnictwo w

życiu zawodowym, społecznym i gospodarczym.

KS1

2 Uzdrowienie niebezpiecznej struktury bezrobocia.

KS2 Monitoring i analiza

lokalnego rynku pracy

celem skutecznego

zarządzania

procesami kształcenia
zawodowego

1 Przygotowanie systemu monitorowania całości działań z obszaru zmian strukturalnych lokalnej gospodarki.

2 Prowadzenie okresowych analiz w zakresie zapotrzebowania na rodzaje i kierunki szkoleń połączone z projektowaniem długofalowego programu praktyk zawodowych pod kątem zapotrzebowania lokalnego rynku pracy.

3 Wzrost poziomu oferowanych usług i polepszanie skuteczności działań urzędów pracy przez zatrudnianie wykwalifikowanej kadry (licencje, wykształcenie wyższe).

Rewitalizacja obiektów

sektora usług

publicznych

1 Budowa nowych bądź modernizacja obiektów i placówek działających w systemie oświaty, bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i opieki społecznej.

2 Rozbudowa ilościowa i jakościowa powiatowej bazy rekreacyjno – sportowej (konceptja Powiatowego Centrum Sportowego)

KS3

3 Opracowanie spójnego programu ochrony zabytków (rewitalizacja zabytkowego domu w Słupi, gm. Kluki)

Podnoszenie jakości

oferty edukacyjnej

1 Wysoka jakość kształcenia i wszechstronny rozwój ucznia przy wykorzystaniu nowoczesnych form i metod nauczania.

KS4

2 Poprawa warunków edukacji oraz wychowania dzieci i młodzieży.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

99

Zadanie Działanie Realizacja planowana w latach

Symb

ol

Tytuł Nr Tytuł '05 '06 '07 '08 '09 '10 '11 '12 '13 '14 '15 po '15

Budowa i modernizacja

ciągów dróg,

bezpieczeństwo

komunikacyjne

1 Budowa obwodnicy miasta Bełchatowa w ciągu drogi krajowej nr 8.

2 Organizowanie ruchu komunikacyjnego poprzez budowę sygnalizacji świetlnej.

IT1

3 Poprawa połączeń wewnątrz powiatu. Modernizacja dróg, w szczególności tych, które mają wpływ na rozwój strefy przemysłowej.

4 Poprawienie płynności ruchu na drodze wojewódzkiej Nr 484 Bełchatów – Żelów – Łask poprzez budowę obwodnicy w Żelowie.

5 Reorganizacja układu komunikacyjnego miasta Bełchatowa. Wyprowadzenie skomasowanego ruchu pojazdów z centrum miasta. Rewitalizacja centrum miasta.

6 Przebudowa infrastruktury komunikacyjnej pod względem bezpieczeństwa. Budowa chodników, parkingów, ścieżek rowerowych.

Nasycenie terenów

infrastruktura

proinwestycyjna

1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury energetycznej służącej maksymalnemu wykorzystaniu potencjału tkwiącego w elektrowniach.

2 Racjonalizacja zarządzania siecią ciepłowniczą, szersze wykorzystanie ekologicznych nośników (gaz płynny, olej).

3 Sukcesywna rozbudowa sieci gazownictwa.

IT2

4 Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej.

Wsparcie infrastruktury

przyrodniczej

1 Sukcesywna poprawa stanu środowiska poprzez działalność edukacyjną oraz inwestycyjną (rekultywacja terenów odkrywkowych).

2 Stopniowa rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków, systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz budowa nowych dla poprawy jakości wód otwartych oraz środowiska.

IT3

3 Poprawa stanu środowiska i ekologii poprzez edukację społeczeństwa, racjonalne wykorzystanie odpadów (rozbudowa składowiska odpadów w Woli Kruszynskiej) i surowców odpadowych elektrowni i kopalni, sanitację wsi oraz organizację subregionalnej stacji przetwarzania.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

100

Zadanie Działanie Realizacja planowana w latach

Symb

ol

Tytuł Nr Tytuł '05 '06 '07 '08 '09 '10 '11 '12 '13 '14 '15 po '15

4 Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia skutków oddziaływania KWB i elektrowni na sferę obiegu wody w przyrodzie oraz w celu wykorzystania istniejących i przyszłych zasobów wodnych przez przemysł, rekreację, rybołówstwo i gospodarkę komunalną.

5 Kontynuowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza przez Elektrownie „Bełchatów”.

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A.

7. STRATEGIA POWIATU A INNE

DOKUMENTY STRATEGICZNE

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

102

7.1 WSTEP

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego w latach 2005 – 2015 na tle innych dokumentów strategicznych – Narodowego Planu Rozwoju oraz Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego. Analiza wykazuje zbiedność strategii powiatu z dokumentami strategicznymi WyDszego szczebla.

7.2 NARODOWY PLAN ROZWOJU

Wszystkie realizowane projekty inwestycyjne w powiecie powinny zawierać się w ogólnych ramach strategicznych wyznaczonych przez Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004 – 2006, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 roku. NPR to strategia nadrzędna, określająca główne kierunki rozwoju gospodarczego Polski po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Realizacja celu strategicznego odbywa się poprzez osiąganie celów cząstkowych, do których zalicza się:

1. Wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.
2. Włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej.
3. Zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia.
4. Wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuDszym okresie wysokiego wzrostu PKB.
5. Intensyfikacja procesu zwiększenia udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej w strukturze gospodarki, rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego.

Z punktu widzenia Strategii Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego najistotniejsze znaczenie mają cele 1, 2, 3 i 4. Te cele cząstkowe znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w programach zawartych w niniejszej strategii.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

103

7.3 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Rdzeniem Strategii Województwa Łódzkiego jest podniesienie jego atrakcyjności w strukturze regionalnej Polski i Europy jako obszaru sprzyjającego zamieszkaniu ludzi i gospodarce oraz daDenie do budowy wewnętrznej spójności regionu przy zachowaniu różnorodności jego miejsc; wykorzystując atut centralnego położenia regionu, przekształcenie jego gospodarki z produkcyjnej (przemysłowo-rolniczej) na usługowo-produkcyjną. Realizacja poDadanych przemian określonych w misji wymaga skoncentrowania wysiłków na wielu problemach. NajwaDniejsze z nich zidentyfikowano w trzech strategicznych dla województwa sferach:

- społecznej, w której głównym celem jest wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa,
- ekonomicznej, w której głównym celem jest poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki

województwa,

- funkcjonalno-przestrzennej, w której głównym celem jest stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą.

W kadencji z tak określonych sfer powinny być podjęte działania, które uznano za priorytetowe dla rozwoju regionu:

1. Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa
- Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców.
- Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców.
- Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.
2. Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa
- Zwiększenie dostępności regionu poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej.
- Tworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej.
- Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich regionu.
- Tworzenie, w kraju i zagranicą, wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

104

3. Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą

- Wspomaganie i promowanie różnych form edukacji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury regionalnej oraz ruchów regionalistycznych.
- Stymulowanie przemian w sieci osadniczej województwa, polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej regionu.

Strategia Powiatu Bełchatowskiego jest w pełni spójna z powyższymi priorytetami – w tym zwłaszcza z priorytetami opisanymi w punktach 1 i 2.

8. WDRAGANIE STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

106

8.1 METODY WDRAGANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO NA LATA 2005-2015

Strategie definiować należy jako dokument planowania długookresowego. Jest ona podstawą precyzyjnej realizacji rozwojowych przedsięwzięć społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych. Jej aktualizacja i ewentualna modyfikacja przeprowadzana raz w trakcie czteroletniej kadencji powinna zagwarantować dostosowanie dokumentu do zmieniającej się sytuacji społeczno – ekonomicznej, a tym samym zapewnić skuteczność i efektywność. Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór programów, kierunków – celów i obszarów strategicznych powiatu. Określenie „program” opisane bardziej szczegółowo w kartach działań określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali średniookresowej aktualizację planów rozwojowych powiatu zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Monitoring i ewaluacja Wieloletniego Planu Inwestycyjnego oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Planie polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy regionu.

Realizacja zadań przybierać będzie następującą postać: uchwalanie i realizację kolejnych budżetów; w pozostałych obszarach programy opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Sposób pracy nad Wieloletnim Planem Inwestycyjnym składa się z:

1. Zbierania wniosków inwestycyjnych od wszystkich zainteresowanych, w tym bezpośrednio od mieszkańców.
2. Poddawania wniosków ocenie, poprzez kryteria przyjęte przez Radę.
3. Aktualizacja zarówno części finansowej jak i rzeczowej WPI.

Taki cykl pracy zapewnia będzie monitorowanie wykonania zadań strategicznych powiatu. Władze powiatu wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań, zakres finansowania, okres wykonania i kolejność realizacji zadań (oparta na analitycznej hierarchizacji).

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

107

Budżety powiatu na kolejne lata przygotowywane będą w oparciu o Wieloletnie Plany Inwestycyjne. Taki system władania zapewnia wysoką kontrolę implementacji oraz zgodność z

obowiązującym prawem.

8.2 SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY STRATEGII POWIATU BĘŁCHATOWSKIEGO

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania WPI będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Projekty realizowane są w oparciu o pełną dokumentację, zgodną z uchwałą budżetową, a stopień ich realizacji będzie monitorowanym na podstawie wskaźników osiągnięć WPI. Poszczególne „programy” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami.

Forma prezentacji osiągnięć i stopnia wykonania strategii należy do władz powiatu.

Istota monitorowania i oceny Strategii winno być zestawienie osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach i porównanie na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych powiatu. Podstawowe informacje ukazujące realizację strategii zawiera sprawozdanie z wykonania budżetu powiatu.

Władze powiatu jako organa wdrażające Strategię są odpowiedzialne za:

zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,

zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Bęłchatowskiego została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym a stanem pożądanym w powiecie.

Schematyczne umiejscowienie tworzenia, weryfikacji i monitorowania strategii pokazuje schemat 5.

Strategia Rozwoju Powiatu Bęłchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

108

Schemat 5. Schematyczne umiejscowienie tworzenia, weryfikacji i monitorowania strategii

Zródło: Opracowanie Inwest Consulting S.A

Organizacje

pozarządowe

Mieszkańcy

Przedsiębiorcy

Starostwo

Powiatowe

Pozostali

partnerzy

Rada Powiatu

Zespół Roboczy

(zespoły ds.

obszarów)

Tworzenie i

weryfikacja WPI

(corocznie)

Tworzenie i

weryfikacja

Strategii

(okresowo)

Zatwierdzona

Strategia

Zatwierdzone

WPI

UCHWAŁA

BUDŻETOWA

Tworzenie i

weryfikacja planów

nieinwestycyjnych

Bieżące

monitorowanie

Sprawozdanie

z wykonania

bud5etu

Uchwalanie

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

109

8.3 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY POMIEDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZADOWYMI

Do zadań władz powiatu należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jego terenie. Sposób przygotowania i monitorowania strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem powiatu gwarantuje włączenie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład władz lokalnych jednostek samorządu terytorialnego będących szeroką reprezentacją mieszkańców powiatu sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz powiatu. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biora czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włącznie się bezpośrednie jak i pośrednie.

Powiat inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

8.4 PUBLIC RELATIONS STRATEGII POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

Począwszy od podjęcia decyzji o aktualizacji Strategii - powiat szeroko informuje opinię publiczną o podjętych w tym kierunku pracach. Istotną uwagę władze powiatu przykładają do przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii.

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Strategii i dokumentów związanych spośród przyszłych beneficjentów (w tym zwłaszcza spośród mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe - będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji o aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach strategii,

- współpracę z mediami - działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Strategii i dokumentów związanych,

- bezpośrednie działania informacyjno – promocyjne Starosty Powiatu.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations Strategii jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach Strategii, a więc do mieszkańców powiatu, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. Informowanie Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

110

społeczności lokalnej o realizacji Strategii powiatu odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej powiatu, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych. Bezpośrednio Strategia prezentowana będzie podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi.

9. ZAŁĄCZNIKI

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

112

9.1 SKŁAD ZESPOŁU DS. STRATEGII ROZWOJU POWIATU NA LATA 2005 – 2015

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

113

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

114

9.2 KARTY PROGRAMÓW STRATEGII ROZWOJU POWIATU NA LATA 2005 – 2015

Program

Symbol

RG1

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Opis programu Przedsięwzięcia podejmowane przez władze powiatu powinny uwzględniać wpływ oraz wsparcie dla istniejących oraz stymulowanie powstawania nowych małych i średnich przedsiębiorstw działających w sferze handlu i usług. Współpraca samorządów gmin i powiatu w zakresie

rozpowszechniania informacji o możliwościach korzystania z funduszy strukturalnych, organizowanie szkoleń z zakresu możliwości z ich korzystania, pozyskiwanie i upowszechnianie przez służby starosty informacji o funduszach poradczeń kredytowych wśród lokalnych przedsiębiorców pozytywnie oddziałują na funkcjonowanie MSP. Promowanie przedsiębiorczości, szczególnie samozatrudnienia, oddziałuje na powiatowy pion opieki społecznej.

Działanie 1 Pomoc w dostępie do kapitału dla firm, współpraca samorządów gmin i powiatu w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwościach korzystania z funduszy strukturalnych, organizowanie szkoleń z zakresu możliwości z ich korzystania, pozyskiwanie i upowszechnianie przez służby starosty informacji o funduszach poradczeń kredytowych wśród lokalnych przedsiębiorców

Miernik oceny działania 1 • Ilość przeprowadzonych szkoleń

- Wielkość udzielonych kredytów, poradczeń
- Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw
- Wykorzystanie funduszy strukturalnych
- Nakłady na działalność informacyjną w zakresie pozyskiwania kapitału

Termin realizacji działania 1 Zadanie wieloletnie

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

115

Działanie 2

Stworzenie mechanizmów wspierających osoby rozpoczynające działalność gospodarczą, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia dla bezrobotnych chcących rozpocząć działalność gospodarczą z zakresu przedsiębiorczości, pomoc prawna i administracyjna poprzez inkubator przedsiębiorczości, okresowe zwolnienia z podatków lokalnych

Miernik oceny działania 2 • Ilość nowych podmiotów gospodarczych

- Wielkość dotacji
- Liczba bezrobotnych korzystająca z programu
- Liczba szkoleń
- Zakres i wielkość zwolnień podatkowych

Termin realizacji działania 2 2009

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 3 Likwidacja barier administracyjnych, rejestracja firmy w 1 dzień, informatyzacja usług, zmniejszenie liczby dni niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej

Miernik oceny działania 3 • Liczba dni niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej

- Okres rejestracji firmy
- Stopień informatyzacji usług publicznych, udział usług publicznych dostępnych on-line

Termin realizacji działania 3 2007

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Program Symbol

RG2

Przyciągnięcie inwestorów bezpośrednich, krajowych i zagranicznych

Opis programu Promocja gospodarcza powiatu warunkuje pozyskiwanie nowych inwestorów. Silna baza infrastrukturalna w połączeniu z kreacją pozytywnej percepcji, modelowanie wizerunku powiatu jako silnej jednostki ekonomicznej zwiększa szanse pozyskania funduszy prywatnych jak i publicznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

116

Działanie 1 Wykorzystanie atutów Bełchatowsko - Kleszczowskiego Parku Przemysłowo - Technologicznego, Sąsiedztwo KWB Bełchatów i Elektrowni Bełchatów

Miernik oceny działania 1 • Liczba pozyskanych inwestorów

- Liczba nowych miejsc pracy
- Wzrost wpływów podatkowych

Termin realizacji działania 1 Zadanie wieloletnie
 Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Zachęty w lokalnych przepisach podatkowych, propozycje dla inwestorów i podmiotów juO funkcjonujących, które tworzą nowe miejsca pracy

Miernik oceny działania 2 • Zakres, ilość i wielkość ulg podatkowych

- Liczba nowych miejsc pracy

Termin realizacji działania 2 Zadanie ciągle
 Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Program
 Symbol
 RG3

Wsparcie rozwoju sektora wydobywczego, energetycznego oraz ich zaplecza

Opis programu Kierunek realizuje cele w zakresie wzrostu wydajności i wydobycia surowców, wzrostu produkcji energii, racjonalizacji posiadanych zasobów, aktywizacji bezrobotnych mieszkańców powiatu i spadku bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy na terenie powiatu.

Działanie 1 Partycypacja finansowa i organizacyjna w procesie rozbudowy zdolności wytwórczych Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów S.A.” oraz Elektrowni „Bełchatów S.A.”

Miernik oceny działania 1 • Liczba nowych miejsc pracy

- Wielkość poniesionych nakładów finansowych

Termin realizacji działania 1 2010
 Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

117

Program
 Symbol
 KS1

Aktywizacja bezrobotnych i eliminacja zjawiska wykluczenia społecznego

Opis programu Podejmowanie inicjatyw związanych z aktywizacją osób bezrobotnych, bezdomnych, osób uzależnionych, zwolnionych z zakładów karnych, chorych psychicznie, jest konieczne z punktu widzenia skutków wykluczenia ze społeczności. Efektywne przeciwdziałanie bezrobociu i nierównościom społecznym w powiecie wymaga podejmowania kompleksowych działań na wielu płaszczyznach, ponieważ należy oddziaływać zarówno na pracodawców (firmy), jak i na bezrobotnych. Tym samym realizacja działań związanych z aktywizacją (szkolenia, kursy wsparcia informacyjnego) musi być uzupełnieniem działań inwestycyjnych mających stymulować powstawanie nowych miejsc pracy.

Działanie 1 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo i ograniczającą lub uniemożliwiającą uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i gospodarczym

Miernik oceny działania 1 • Liczba osób objęta programem

- Wielkość nakładów na program

Termin realizacji działania 1 Zadanie ciągle
 Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Uzdrawienie niebezpiecznej struktury bezrobocia

Miernik oceny działania 2 • Zmiana liczby bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych

- Zmiana liczby bezrobotnych z określonym poziomem wykształcenia

Termin realizacji działania 2 2008
 Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Program Symbol
 KS2

Monitoring i analiza lokalnego rynku pracy celem skutecznego

zarządzania procesami kształcenia zawodowego

Opis programu Analizy i projekcje mają na celu eliminację luk i niedostosowań na rynku pracy, badanie struktury rynku i modelowanie kształcenia zawodowego w oparciu o najświeższe dane powinno doprowadzić do zmniejszenia natężenia problemu bezrobocia.

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

118

Działanie 1 Przygotowanie systemu monitorowania całości działań z obszaru zmian strukturalnych lokalnej gospodarki

Miernik oceny działania 1 • Wielkość nakładów

• Przygotowanie systemu monitorowania zmian

Termin realizacji działania 1 2006

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Prowadzenie okresowych analiz w zakresie zapotrzebowania na

rodzaje i kierunki szkoleń połączone z projektowaniem

długofalowego programu praktyk zawodowych pod kątem

zapotrzebowania lokalnego rynku pracy

Miernik oceny działania 2 • Liczba przeprowadzonych analiz

• Liczba przeprowadzonych szkoleń i praktyk

Termin realizacji działania 2 Zadanie ciągłe

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Działanie 3 Wzrost poziomu oferowanych usług i polepszanie skuteczności

działań urzędów pracy przez zatrudnianie wykwalifikowanej

kadry (licencje, wykształcenie wyższe)

Miernik oceny działania 3 • Liczba nowozatrudnionych pracowników

• Liczba osób bezrobotnych

• Skuteczność działań urzędów pracy

Termin realizacji działania 3 2007

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Program Symbol

KS3 Rewitalizacja obiektów sektora usług publicznych

Opis programu Modernizacja obiektów bezpośrednio wpływa na poprawę jakości usług

świadczonej przez sektor publiczny na terenie powiatu. W efekcie

podnosi standardy jakościowe życia lokalnej społeczności.

Działanie 1 Budowa nowych bądź modernizacja istniejących obiektów i

placówek działających w systemie oświaty, bezpieczeństwa,

ochrony zdrowia i opieki społecznej

Miernik oceny działania 1 • Liczba zmodernizowanych placówek

• Powierzchnia obiektów poddanych

przekształceniom

Termin realizacji działania 1 2013

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

119

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Rozbudowa ilościowa i jakościowa powiatowej bazy rekreacyjno

– sportowej (konceptcja Powiatowego Centrum Sportowego)

Miernik oceny działania 2 • Liczba wybudowanych placówek

• Powierzchnia wybudowanych placówek

• Liczba zmodernizowanych placówek

• Powierzchnia obiektów poddanych

przekształceniom

Termin realizacji działania 2 2013

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Działanie 3 Opracowanie spójnego programu ochrony zabytków

(rewitalizacja zabytkowego domu w Słupi, gm. Kluki)

Miernik oceny działania 3 • Liczba zmodernizowanych/odrestaurowanych

placówek

• Powierzchnia obiektów poddanych

przekształceniom

Termin realizacji działania 3 2013

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Program Symbol

KS4 Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej

Opis programu Wysoki standard bazy edukacyjnej wraz z wysoka jakoscia usług warunkuje zdrowe funkcjonowanie lokalnej społeczności i jej rozwój w horyzoncie długookresowym.

Działanie 1 Wysoka jakosc kształcenia i wszechstronny rozwój ucznia przy wykorzystaniu nowoczesnych form i metod nauczania

Miernik oceny działania 1 • Ilość uczniów objętych dodatkowymi zajęciami

- Liczba nauczycieli osiągających wyższe stopnie awansu zawodowego
- Wyniki uczniów na sprawdzianach i egzaminach końcowych
- Liczba uczniów zajmujących wysokie lokaty w olimpiadach i zawodach sportowych
- Liczba szkół ponadgimnazjalnych kontynuujących naukę

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

120

- Liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych
- Liczba wdrożonych innowacji i programów autorskich,
- Liczba zorganizowanych konkursów międzyszkolnych
- Liczba zajęć pozalekcyjnych
- Liczba studentów w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Politechniki Łódzkiej w Bełchatowie
- Liczba uczniów korzystających z kształcenia integracyjnego
- Kształcenie na odległość uczniów i studentów
- Rozwój bazy elektronicznych księgozbiorów, podręczników szkolnych
- Lokalne studia edukacyjne
- Upowszechnienie gier symulacyjnych, studium przypadków i projektów

Termin realizacji działania 1 2013

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Poprawa warunków edukacji oraz wychowania dzieci i młodzieży

Miernik oceny działania 2 • Liczba uczniów objętych programem

- Liczba uczniów chodzących na drugą zmianę
- Kubatura i powierzchnia wyremontowanych obiektów oświatowych
- Doskonalenie się w sposobie pozyskiwania środków poza budżetowych-zewnętrznych
- Permanentne zwiększanie środków na edukację
- Liczba uczniów korzystających z zajęć pozalekcyjnych
- Liczba uczniów niepełnosprawnych w szkołach i placówkach
- Liczba uczniów biorących udział w wydarzeniach kulturalnych, sportowo-turystycznych

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

121

- Liczba realizowanych programów wychowawczych, profilaktycznych, półkolonii, kolonii
- Kubatura i powierzchnia obiektów oświatowych wykorzystywanych na potrzeby szkolnictwa wyższego

Termin realizacji działania 2 2013

Realizator (odpowiedzialny) działania Starostwo Powiatowe

Program Symbol

IT1

Budowa i modernizacja ciągów dróg, bezpieczeństwo komunikacyjne

Opis programu Budowa oraz poprawa stanu udytkowego infrastruktury komunikacyjnej

zwiększa atrakcyjność inwestycyjną regionu, wpływa pozytywnie na jakość życia i bezpieczeństwo.

Działanie 1 Budowa obwodnicy miasta Bełchatowa w ciągu drogi krajowej nr 8

Miernik oceny działania 1 • Wielkość nakładów finansowych

• Powierzchnia wybudowanej nawierzchni

Termin realizacji działania 1 2012

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Organizowanie ruchu komunikacyjnego poprzez budowę sygnalizacji świetlnej

Miernik oceny działania 2 • Nasycenie sieci komunikacyjnej sygnalizacją świetlną

• Wielkość nakładów finansowych

Termin realizacji działania 2 2012

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 3 Poprawa połączeń wewnątrz powiatu. Modernizacja dróg, w szczególności tych, które mają wpływ na rozwój strefy przemysłowej

Miernik oceny działania 3 • Wielkość nakładów finansowych

• Powierzchnia zmodernizowanej nawierzchni

Termin realizacji działania 3 2012

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

122

Działanie 4 Poprawienie płynności ruchu na drodze wojewódzkiej Nr 484 Bełchatów – Żelów – Łask poprzez budowę obwodnicy w Żelowie

Miernik oceny działania 4 • Wielkość nakładów finansowych

• Powierzchnia wybudowanej nawierzchni

Termin realizacji działania 4 2012

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 5 Reorganizacja układu komunikacyjnego miasta Bełchatowa. Wyprowadzenie skomasowanego ruchu pojazdów z centrum miasta. Rewitalizacja centrum miasta.

Miernik oceny działania 5 • Wielkość nakładów finansowych

• Powierzchnia wybudowanej nawierzchni

• Stopień natężenia ruchu

• Poziom hałasu wewnątrz miasta

Termin realizacji działania 5 2012

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 6 Przebudowa infrastruktury komunikacyjnej pod względem bezpieczeństwa. Budowa chodników, parkingów, ścieżek rowerowych

Miernik oceny działania 6 • Wielkość nakładów finansowych

• Powierzchnia wybudowanej nawierzchni

• Procentowy spadek liczby wypadków

Termin realizacji działania 6 2012

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015 _____

123

Program

Symbol

IT2

Nasycenie terenów infrastruktura proinwestycyjna

Opis programu Realizacja celu jest kluczowym czynnikiem dalszej poprawy atrakcyjności inwestycyjnej.

Działanie 1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury energetycznej służącej maksymalnemu wykorzystaniu potencjału tkwiącego w elektrowniach

Miernik oceny działania 1 • Długość zmodernizowanych połączeń

• Długość wybudowanych połączeń

• Liczba nowych połączeń

Termin realizacji działania 1 Do 2014

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Racjonalizacja zarządzania siecią ciepłowniczą, szersze wykorzystanie ekologicznych nośników (gaz płynny, olej)
Miernik oceny działania 2 • Wielkość użycia ekologicznych nośników
Termin realizacji działania 2 Do 2014
Koordynator działania Starostwo Powiatowe
Działanie 3 Sukcesywna rozbudowa sieci gazownictwa
Miernik oceny działania 3 • Długość wybudowanej sieci
• Liczba podłączonych podmiotów
Termin realizacji działania 3 Do 2014
Koordynator programu Starostwo Powiatowe
Działanie 4 Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej
Miernik oceny działania 3 • Długość wybudowanej sieci
• Liczba podłączonych podmiotów
Termin realizacji działania 3 Do 2011
Koordynator programu Starostwo Powiatowe
Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

124

Program

Symbol

IT3

Wsparcie infrastruktury przyrodniczej

Opis programu Działania wpisują się w powszechnie akceptowalny paradygmat zrównoważonego rozwoju, prowadzi do ochrony walorów i dziedzictwa środowiskowego dla przyszłych pokoleń.

Działanie 1 Sukcesywna poprawa stanu środowiska poprzez działalność edukacyjną oraz inwestycyjną (rekultywacja terenów odkrywkowych)

Miernik oceny działania 1 • Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska Powiatu Bełchatowskiego”

Termin realizacji działania 1 Zgodnie z „Programem...”

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 2 Stopniowa rozbudowa i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków, systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz budowa nowych dla poprawy jakości wód otwartych oraz środowiska

Miernik oceny działania 2 • Zgodnie z „Programem...”

Termin realizacji działania 2 Zgodnie z „Programem...”

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 3 Poprawa stanu środowiska i ekologii poprzez edukację społeczeństwa, racjonalne wykorzystanie odpadów (rozbudowa składowiska odpadów w Woli Kruszynskiej) i surowców odpadowych elektrowni i kopalni, sanitacja wsi oraz organizację subregionalnej stacji przetwarzania

Miernik oceny działania 3 • Zgodnie z „Programem...”

Termin realizacji działania 3 Zgodnie z „Programem...”

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Strategia Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015_____

125

Działanie 4 Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia skutków oddziaływania KWB i elektrowni na sferę obiegu wody w przyrodzie oraz w celu wykorzystania istniejących i przyszłych zasobów wodnych przez przemysł, rekreację, rybołówstwo i gospodarkę komunalną

Miernik oceny działania 4 • Zgodnie z „Programem...”

Termin realizacji działania 4 Zgodnie z „Programem...”

Koordynator działania Starostwo Powiatowe

Działanie 5 Kontynuowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza przez Elektrownie „Bełchatów”

Miernik oceny działania 5 • Zgodnie z „Programem...”

Termin realizacji działania 5 Zgodnie z „Programem...”

Koordynator działania Starostwo Powiatowe